

BO

MAGASINET

NR.1 / 2015

Medlemsblad for
**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**

Moderat prisøkning i fjor s. 36

Tema: Gulv s. 13 • Ny Averøy-barnehage s. 29
Teater-godbiter s. 30 • 25 år som styreleder s. 38

MODERNE OG EFFEKTIV KOMMUNIKASJON

Treffer kundene hele døgnet.

TIBE

Les mer på: www.tibe.no/molde

Bredt utvalg, hurtig levering, gunstig pris

Bokjøkkenet har et stort utvalg av kvalitetsprodukter i flere stilarter. Gjennomført kvalitet er en forutsetning for at vi skal kunne sikre deg det beste resultatet. Våre luksus skuffer er garantert for en belastning opptil 25 kg.

BOkjøkken

Coop Extra Bygg Molde

Oscar Hanssens veg 2/4
6415 Molde

Tlf: 71 20 50 22

Epost: maling@extra.coop.no

Åpent: 09.00-20.00 (09.00-18.00)

Montér

STUBBENA

MONTÉR LØNSETH

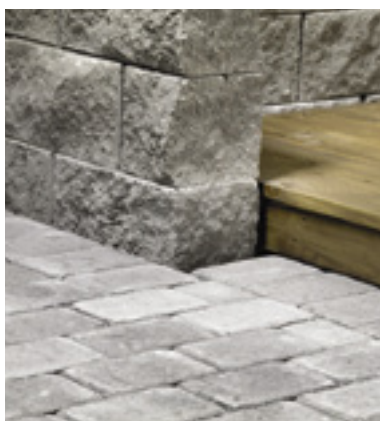
DIN TOTALLEVERANDØR

Kvalitetskjøkken fra AUBO

Vi leverer alt innen byggevarer!

Kom innom å registrer ditt navn i vår butikk
– du vil da få en fordelaktig rabattavtale på
alt du handler hos oss.

Velkommen!

Montér Lønseth

Birger Hatlebakkvei 10, 6415 Molde.

molde@monter.no. Tlf. 480 14 600. 730–17 (18) 10–14

monter.no

— Leder —
ROLF EIDSÆTER

Ingen fusjon mellom MOBO og OBOS

På generalforsamlingen i mai 2014 fikk MOBO fullmakt til å starte fusjonsforhandlinger med landets største boligbyggelag OBOS. Samtidig startet også Kristiansund Boligbyggelag (KBBL) og Ålesund Boligbyggelag (ÅBO) fusjonsforhandlinger med OBOS. Det var et poeng for alle de tre boligbyggelagene at vi skulle gå for en felles fusjonsløsning, som kunne gi en slagkraftig enhet i Møre og Romsdal. Allerede når saken om forhandlinger med OBOS ble lagt frem for generalforsamlingene i de tre boligbyggelagene i Møre og Romsdal, kom det frem ulike holdninger til en fusjon. Hos ÅBO og MOBO ble det rent flertall på generalforsamlingene for en forhandling med OBOS, men hos KBBL ble det så vidt flertall for å gi en forhandlingsfullmakt.

For MOBO var det viktig at forhandlingene med OBOS ga avklaringer og gode svar på hvilke oppgaver som fortsatt skulle utføres i Molde, og at interessene til medlemmer, boligselskaper og ansatte ble godt ivaretatt. I tillegg måtte vi få en avklaring på MoBarns situasjon etter en fusjon mellom MOBO og OBOS. OBOS ga tidlig uttrykk for at de ville ha separate forhandlinger med de tre boligbyggelagene, og at de ville opprette avdelingskontorer der KBBL, ÅBO og MOBO i dag var etablert. I tidligere fusjonsforhandlinger med andre boligbyggelag, hadde OBOS valgt å opprette regionkontorer. Et avdelingskontor ville gi færre ansatte og færre lokale funksjoner enn et regionkontor. Høsten 2014 var arbeidet med fusjonsplan og diskusjon rundt funksjoner godt i gang.

OBOS fusjonerte i fjor med StorBergen Boligbyggelag. Dette var en fusjonsprosess som krevde store ressurser hos OBOS. Like

før jul fikk derfor KBBL og MOBO beskjed om at OBOS kun ønsket å fusjonere med ett boligbyggelag i 2015, og at de ville prioritere en fusjon med ÅBO fordi disse forhandlingene hadde kommet lengst. OBOS stoppet ikke videre forhandlinger med KBBL og MOBO, men en fusjon måtte da settes på vent til etter 2015.

8. januar ble det holdt ekstraordinært styremøte i MOBO for å behandle denne saken. Styret fattet der vedtak om at fusjonsforhandlingene med OBOS skulle avsluttes, og begrunnet dette med at MOBO ikke kunne ha en uavklart fusjonsprosess over et så langt tidsspenn på grunn av forholdet til ansatte, borettslagene, medlemmene og driften for øvrig.

Prosessene vi har hatt med OBOS har vært både krevende og nyttig. Forhandlingene og diskusjonene har på en god måte vist både fordeler og ulemper med å bli en del av et stort boligbyggelag. Styrets vedtak om å avslutte fusjonsforhandlingene med OBOS, er ikke en konsekvens av misnøye med OBOS, men at tidsspennet frem til en fusjon kan realiseres blir for langt.

Det betyr at MOBO fortsetter som selvstendig boligbyggelag, og at MOBOs drift må tilpasses til en slik strategi fremover. Men det kan selvsagt være aktuelt for MOBO å vurdere fusjon med et boligbyggelag på et senere tidspunkt. På det meste var det 105 boligbyggelag i Norge. I dag er det 47 boligbyggelag, og alt tyder på at det blir færre boligbyggelag i årene fremover. Derfor vil styret og administrasjonen i MOBO følge denne utviklingen nøye, og løpende vurdere hva som er den beste strategien for MOBO; fortsatt selvstendighet eller fusjon på et senere tidspunkt.

Visste du at?

Snart er det salgsstart for Solbakken 37.

Innhold

FASTE SPALTER

Jusspalten	13
Tema	13
Mattipset	20
Reisetipset	22
Tanker over kaffekoppen	24
Kryssord & Sudoku	25
Personlig økonomi	27

NYHETER

Satser på egen kjøp	6
God fremdrift på Eikrem	8
Fleksibel servicesentral	10
Ny Averøy-barnehage	29
Teater-godbiter	30
Borettslagets dag	33
Femte gang på seilet	34
Salgsstart for Solbakken 37	35
Moderat prisøkning i fjor	36
25 år som styreleder	38

Fornyhet avtale

MFK og MOBO har nå fornyet sin samarbeidsavtale, som betyr rimerligere sesongkort for medlemmene.

**MEDLEMSBLAD FOR
MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
NR. 1, 2015

ANSVARLIG REDAKTØR

Direktør Rolf Eidsæter,
Møre og Romsdal Boligbyggelag

**MØRE OG ROMSDAL
BOLIGBYGGELAG**
Strandgata 5, 6415 Molde.
Tlf: 71 25 93 00

E-post: mobo@mobo.no
Hjemmeside: www.mobo.no

FORSIDEFOTO
Espen A. Istad

**REDAKSJONELL PRODUKSJON
OG GRAFISK UTFORMING**
TIBE Reklamebyrå AS
Postadr.: Postboks 473, 6400 Molde

Tlf: 71 20 12 00
Fax: 71 20 12 01

E-post: bomagasinet@tibe.no

**MEDARBEIDERE I
DETTE NUMMERET**
Evy Strømme, Ove Rødal,
Frøydis Ulvin.

UTGITT AV
BS Media AS
Postboks 452 Sentrum.
0104 Oslo

ANNONSER
MRmedia
Storgata 11, 6413 Molde
Tlf: 71 21 05 60
Fax: 71 21 06 82
Mail: post@mrmedia.no

TRYKK
Ålgård Offset, Ålgård

MOBO satser på egen kjø

Administrasjonen i MOBO er allerede i full gang med å utarbeide en strategiplan til styret for hvordan boligbyggelaget skal drives best mulig i framtida på egen kjø, etter at fusjonsforhandlingene mellom MOBO og OBOS nylig ble avsluttet.

✍ OVE RØDAL

– Det er viktig å presisere at det var OBOS som utsatte forhandlingene til 2016, men at vi da stoppet forhandlingene fordi vi ikke ville ha en slik krevende prosess pågående i to år eller lenger, sier administrerende direktør Rolf Eidsæter.

TOK TID

MOBO fikk på generalforsamlingen i mai 2014 fullmakt til å starte fusjonsforhandlinger med landets største boligbyggelag, OBOS. Det tok tid å komme i gang med forhandlingene, da OBOS var inne i en periode med blant annet en fusjonsprosess i Bergen.

– Forhandlingene startet først i fjor høst, parallelt med Kristiansund Boligbyggelag (KBBL) og Ålesund Boligbyggelag (ÅBO). Like før jul kom det beskjed fra OBOS at de av hensyn til kapasitet i egen organisasjon kunne gjennomføre kun én fusjon i 2015. Forhandlingene mellom OBOS og ÅBO var kommet lengst, og derfor ville OBOS prioritere en fusjon med ÅBO, mens fusjoner med KBBL og MOBO måtte vente til senere, sier Eidsæter.

AVSLUTTET FORHANDLINGENE

8. januar ble det holdt ekstraordinært styremøte i MOBO, og styret fattet følgende enstemmige vedtak: Styret tar tilbakemelding fra OBOS om utsatt fusjon frem til 2016 til etterretning. MOBO kan ikke ha en uavklart fusjonsprosess over et så langt tidsspenn på grunn av forholdet til ansatte, borettslagene, medlemmene og driften for øvrig. MOBO velger derfor å avslutte fusjonsforhandlingene med OBOS.

Styreleder Leif Sverre Hoel opplyser at MOBO nå fortsetter som selvstendig boligbyggelag. Strategiplanen som administrasjonen, og senere styret, vil jobbe med har som mål å gjøre

▲ Borettslagene forblir fortsatt tilknyttet MOBO, her rehabiliterte Granlia 3 Borettslag.

MOBO mer robust som selvstendig boligbyggelag. I mai 2015 vil Generalforsamlingen i MOBO, som forutsatt, få fremlagt en sak om hvordan fusjonsprosessen forløp.

Både Eidsæter og Hoel sier at prosessen MOBO har hatt med en stor aktør som OBOS har vært både lærerik, krevende og nyttig. Med et enstemmig vedtak fra generalforsamlingen i ryggen, stilte MOBOs forhandlere med helt åpne kort, men man hadde samtidig sitt eget lags behov, medlemmenes og utsiktene for gode lokale tiltak i fokus. Det ble imidlertid raskt klart at det presset OBOS hadde med pågående fusjonsforhandlinger ville påvirke framdriften.

VISTE FORDELER OG ULEMPER

– Forhandlingene og diskusjonene har på en god måte vist både fordeler og ulemper med å bli en del av et stort boligbyggelag. Styrets vedtak om å avslutte fusjonsforhandlingene med OBOS, var ikke en konsekvens av misnøye med landets største boligbyggelag, men at tidsspennet frem til en fusjon kunne realiseres ble for langt, sier Hoel.

KAN BLI AKTUELT MED FUSJON PÅ SIKT

Styret og administrasjonen i MOBO har fulgt

strukturendringene i Norske Boligbyggelag tett de siste årene. Det er nå 47 boligbyggelag som er tilsluttet Norske Boligbyggelags Landsforbund, mot 105 for 15 år siden, og alt tyder på at det blir færre boligbyggelag i de nærmeste årene. Derfor kan det selvsagt være aktuelt for MOBO å vurdere fusjon med et boligbyggelag på et senere tidspunkt.

– Vi kan ikke utelukke at MOBO på sikt kan komme til å innlede nye forhandlinger med OBOS eller andre. Men vi vil i tilfelle ha en mye raskere forhandlingshorisont. Et halvt år inkludert en ekstraordinær generalforsamling, der det kreves to tredjedels flertall for et vedtak, bør være nok tid, mener Rolf Eidsæter.

Han tror det ble lagt merke til hos mange boligbyggelag i andre deler av landet at tre mindre lag fra Møre og Romsdal på samme tid innledet forhandlinger med OBOS om fusjon, og at initiativet kan påvirke hvordan andre boligbyggelag vil se på fusjon som en løsning for framtiden.

– For det blir flere fusjoner hos norske boligbyggelag. Mye har forandret seg, ikke minst rammevilkårene for boligbyggelagene, og det gjør utfordringen ekstra store for de mindre lagene. Det kreves stadig mer spesialkompetanse innen både økonomi, forvaltning, megling og teknisk drift, sier Rolf Eidsæter.

– Men MOBO kommer til å jobbe hardt for å finne de beste løsninger for et selvstendig lag, og vi regner med å fortsette arbeidet med å skaffe oss samarbeidspartnere, slik at det kan bli en jevn framdrift av nye prosjekter i årene som kommer, sier Eidsæter.

– Vi må utfordre oss selv, slik at vi kan framlegge planer som styret mener er et godt grunnlag for MOBO framover, og der vi får til gode allianser, avslutter Eidsæter. ••

Duo som vil jobbe hardt for at MOBO fortsatt har en framtid som selvstendig boligbyggelag etter at forhandlingene med OBOS ble stanset, styreleder Leif Sverre Hoel og direktør Rolf Eidsæter.

Prosjektleder Stig Arne Johnsen i Christie
& Opsahl foran C-blokka, som innflyttes
om drøye åtte måneder.

God framdrift på Øvre Eikrem

Byggingen av Tiriltunga Borettslag, det første prosjektet i Eikrem Panorama-feltet, pågår for fullt. Borettslaget får 84 leiligheter og ni etasjer og de første beboerne vil være på plass om ca. åtte måneder. Nærmere 50 ansatte er i jobb for øyeblikket, ledet av totalentreprenør Christie & Opsahl.

✍ OVE RØDAL 📷 ESPEN A. ISTAD

– Vi ble forsinket i starten, fordi grunnforholdene medførte ekstra løsmasseforflytning. Dette gjorde at prosjektet ble noe justert og salget restartet i oktober i fjor. Grunnarbeidet startet i fjor vinter, sier prosjektleder Stig Arne Johnsen i Christie & Opsahl.

BEDRE

– Endringene gjorde prosjektet enda bedre. Antall leiligheter ble økt og flere leiligheter fikk bedre utsikt og solforhold etter endringene. Nå har vi hatt en fin høst og vinter med lite frost og snø, og selv om vinden har vært litt sjenerende i perioder, ligger vi bra i rute. Det har vært lite behov for snømåking, sier Stig Arne Johnsen. Den første blokka, C-blokka i øst, innflyttes i oktober, mens de to neste blokkene får planlagt innflytting i mars (B) og april (A) i 2016.

Johnsen forteller at det er mye logistikk i prosjektet siden arbeidet nå foregår i tre blokker samtidig. I C-blokka er man allerede i gang med innredningsarbeid, i blokk B er sju av de ni etasjene støpt, mens det foregår fundamentering i blokk A.

Kjøperne får garasje plass i de to nederste etasjene av blokkene mot øst. I B-blokka er garasjeetasjen trukket noe bakover, slik at det kan bygges flotte leiligheter i front.

Helt i vest reises det en kraftig forstøtningsmur, med nesten fire meters bredde helt nederst og lett skrånende oppover. Mellom A-blokka og forstøtningsmuren blir det fine uteareal.

UTSIKT

Johnsen er glad for endringen nedenfor blokkene. Her kommer det eneboliger i stedet for lavblokker, og det gjør at det blir fin utsikt fra alle etasjene. Han er ikke i tvil om at prosjektet vil trekke til seg flere og flere aktuelle kjøpere etter hvert som byggene i borettslaget reiser seg. Foreløpig er det ifølge Johnsen ikke avklart når det starter bygging lenger østover i Eikrem Panorama.

– Hva med støy fra flyplassen?
– Den har vi merket veldig lite til, sier veteranen med ni års fartstid i Christie & Opsahl. Han gleder seg over at det lysner og nærmer seg vår. Bedre vær og lange lyse dager gir enda bedre forhold for arbeiderne som bygger noen av byens flotteste og mest moderne leiligheter!

VISNING EN KJEMPESUKSESS

Det kommende borettslaget i Eikrem Panorama (Tiriltunga Borettslag) framstår allerede som et landemerke oppe i lia nedenfor Nordbyens østre del. Restarten av salget i oktober har vist at interessen er større enn noensinne. Nylig var det mellom 100 og 200 på visning! I mars er det ny visningshelg!

– Visningen var en stor suksess, og vi fikk mange gode tilbakemeldinger på prosjektet. Etter visningen har vi hatt flere salg, sier avdelingsleder Evy Strømme i Garanti, som har ansvar for salget.

– Det er solgt mange av de største leilighetene. Men fortsatt er det flotte utsiktsleiligheter ledige for kjøpere, i varierte størrelser og i alle de tre blokkene. Det er tydelig at interessen øker når folk nå kan se den fine beliggenheten og utsikten de får fra boligene, sier Strømme.

Leilighetene varierer i størrelser fra ca. 40 til 170 kvm. I den østligste bygningen er råbygget reist i full høyde, og det er visning for interessenter etter avtale, ifølge Strømme.

Hjemmesiden til prosjektet finner du under www.eikrempanorama.no eller på finn.no.

FEM SOLGTE TOMTER

Arbeidet med infrastrukturen til de 28 eneboligstomtene nedenfor borettslaget startet til våren, med opparbeiding av vann, veg og avløp. Fem tomter er allerede solgt.

– Kjøperne har mange ulike tomter å velge mellom og stor frihet til å velge firma for bygging og hustype, opplyser megler Jan Egil Fornes. ••

B-blokka i midten er allerede oppe i sju av ni etasjer, og utsikten til og med på en grå vinterdag er upåklagelig.

Tjenester vinterstid

- Rengjøring av fellesarealer
- Skifting av lysrør/lyspærer i fellesarealer og i utelys
- Kontroll av pulverapparater
 - Vedlikeholdsarbeider
- Mindre innredningsarbeide
 - Småreparasjoner
- Kontroll/utbedring av lekeapparater
 - Snømåking
 - Maling/beising

Fleksibel servicesentral

Fleksibilitet er en av MOBO Service-sentrals sterkeste sider. Det passer godt i en region hvor vinterværet skifter fra dag til dag, fra uke til uke. Snøfall avløser regn og omvendt.

✍ OVE RØDAL

– Vi er nødt til å være fleksible og ta raskt det som haster. Når det snør sørger vi for måking og strøing i borettslagene som er med i sameiet og holder åpne sluker, mens vi i andre perioder utfører oppussing og malingsarbeid for lag og enkeltmedlemmer i lagene, sier vaktmester Alan Slemmen, en av veteranene i servicesentralen. Han har jobbet som vaktmester siden 2003.

SJU ANSATTE

Til sammen har MOBO Servicesentral fem vaktmestere, en renholdsmedarbeider i full stilling og en renholdsmedarbeider i halv stilling. De siste sørger for å ta trappevask, men utfører også nedvask av leiligheter. Daglig leder for

sentralen er Arild Skutholm.

– Vi har mange faste oppdrag, mest på sommerstid da det blir mye gressklipping, og søpelrydding utfører vi hele året. Om vinteren med mye skiftende vær må vi tilpasse oppdragene hele tiden for å få utnyttet mannskapet optimalt. Heldigvis har vi en driftsform som er tilpasset dette, sier Slemmen.

VIKTIG STRØING

Denne vinteren har det vært lite snø i byen, og derfor ikke så mye snømåking rundt i lagene. Desto viktigere har det vært å strø, fordi det i perioder har vært is og svært glatt.

– Men vi har mange små oppdrag, som maling av vegger og tak og sjekking av brannvars-

Snøfresing er en viktig oppgave gjennom vinteren. Her to av servicesentralens fem vaktmestre; veteranene Alan Slemmen (t.v.) og Roger Skarset, sistnevnte innom som «fotomodell» på veg fra en jobb ved Øverland barnehage.

Vaktmester Vegard Høstmark henter redskap til å måke ved servicesentralens hovedlager.

lere og brannslukningsapparat. Før vinteren satte inn, gikk vi over alt av tak for å sikre at slukene var åpne, sier han.

Noen lag har utstyr som servicesentralen kan bruke, men sentralen har også et godt utvalg av redskaper selv. Blant annet to snøfresere.

– Men ingen traktor?

– Nei, borettslagene leier inn entreprenører til å ta snømåking og strøing av de store arealene rundt laget, men vi tar oss av områdene utenfor inngangene. Vi tar heller ikke på oss elektrikerarbeid eller rørleggerarbeid. Det må lagene leie inn autoriserte fagfolk til å utføre.

64 EIERE

Sameiet MOBO Servicesentral ble etablert i

1998 for å yte tradisjonelle vaktmester-, renholds- og beboertjenester til borettslag, boligsameier og boligstiftelser, MoBarns barnehager og MOBO. Servicesentralen er organisert som sameie og har for tiden 64 eiere.

Sameieformen er brukt slik at de selskap som er sameiere, og beboere i disse selskapene, kan ta ut tjenester fra MOBO Servicesentral uten moms. Dette er fordelen med et sameie man selv er medeier i. Overskudd eller underskudd fordeles mellom sameierne i forhold til bruken. Det er brukerne selv som sitter i styret i MOBO Servicesentral.

De som bor i boligselskap som er medeier i sentralen, kan også leie tjenester fra MOBO Servicesentral. ••

Tjenester til beboere

- Småreparasjoner og renhold
- Kontroll av røykvarslere, brannslanger og pulverapparater
- Skifting av batteri i røykvarslere
- Skifting av lysrør og lyspærer
- Mindre innredningsarbeide

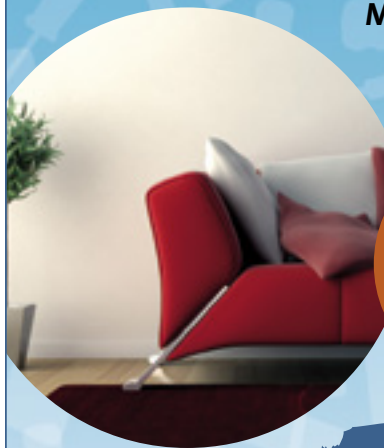
REISTAD
CONTAINERUTLEIE

Tel. 71 21 18 85
Mob. 911 04 708 / 930 66 420

Gjennom vår avtale med MOBO, gir vi MOBO medlemmer og borettslag rabatt på våre fra før rimelige priser.

**Gode råd,
gode kjøp!**

Malingsekspertene
finner du hos
MALIA

Benytt deg
av vår
MOBO-avtale!

MALIA
Gode råd - gode kjøp!

MALIA Gjenstad • Nøisomhedvegen 19 • Tlf 71 24 36 00
Åpent: Man-Fre 07.30-17 Tors 07.30-18 Lør 10-15
www.gjenstad.no • www.malia.no

Din leverandør av elektroinstallasjoner

Elektroinstallasjon:

- i bolig/fritidsbolig
- i driftsbygning
- i næringsbygg

- Brannforebyggende el-kontroll
- Varme
- Belysning
- Varmepumpe
- Smarthus
- Tele/Data
- Fiber

Din elektriker:

- Molde
- Gjemnes
- Aukra
- Fræna
- Eide

-det blir som avtalt

TOSHIBA
VARMEPUMPER

- den komfortable måten å spare strøm på

spør om
**gode
tilbud**

-din elektriker

iELEKTRO
post@ielektro.no | Tel: 71 40 40 40

www.ielektro.no

Vedlikehold og utskifting av gulv

Både borettslagsloven og eierseksjonsloven har bestemmelser om vedlikehold, reparasjon og utskifting av gulv.

ESPEN A. ISTAD

Det kan også tenkes at borettslaget eller sameiet har vedtektsbestemmelser som har bestemmelser om gulvene. Mitt generelle råd er at vedtektene alltid sjekkes for å se om de kan ha noen spesialbestemmelser som eierne må forholde seg til.

GULV

Etter borettslagsloven § 5-12 går det frem at vedlikehold og nødvendig reparasjon og utskifting av gulvbelegg er andelseierens ansvar. Borettslaget skal etter borettslagsloven § 5-17 holde bygninger i forsvarlig stand så langt plikten ikke ligger på andelseieren. Eierseksjonsloven § 20 som omhandler vedlikehold er ikke like utfyllende. Der heter det at den enkelte sameier skal holde bruksenheten i forsvarlig stand, mens det er sameiet som har ansvaret for fellesarealene. I praksis vil ansvaret for vedlikehold av gulvet i et sameie være det samme som vedlikeholdet av gulv i borettslag.

FORSVARLIG STAND

Det som eierne derfor har en plikt til å vedlikeholde, reparere og skifte ut og også har en rett til å skifte ut, er gulvbelegget. Eksempler på dette er linoleumsbelegget eller parketten.

§

Eiernes ansvar omfatter også nødvendig underlag for gulvbelegget, som f.eks. plater og avrettingsmasse. Etter borettslagsloven § 5-17 første ledd går det frem at andelseierens skal holde boligen i forsvarlig stand. Når det gjelder gulvbelegget medfører dette f.eks. at badromsgulvet må være tett, slik at det ikke oppstår lekkasjer til boligen under. Hvor ofte det er nødvendig å slippe parketten, kan derimot andelseieren selv avgjøre. I eierseksjonsloven er kravet at boligen skal holdes forsvarlig vedlike slik at det ikke oppstår ulemper eller skade for de andre sameierne. Det vil si også i et sameie må badromsgulvet være tett, mens parketten slipes når sameieren bestemmer.

Borettslaget og sameiet vil ha ansvaret for

bjelkelag eller for det bærende betongulvet.

LIK BEHANDLING

Hvor grensen går, må avgjøres helt konkret ut fra hvordan bygningen rent fysisk er utformet.

§

For borettslaget og sameiet er det viktig at det i tvilstilfelle blir truffet en beslutning om hvor grensen går og at denne følges i tilsvarende saker, slik at like saker behandles likt.

For eierne er det viktig å huske på at det ved en endring av gulvbelegg, må det gjøres nødvendig grunnarbeid slik at endringen ikke medfører at det blir mer lytt mellom boligene eller at det oppstår trinnlyd som ikke var der tidligere. ••

FINN STORMFELT
ADVOKAT I NBBL

Enstav - Når det gjelder tregulv, er det enstavsprodukter som er inn, gjerne i lyse og grå toner, forteller gulvselger Jon Are Thorsen.

Hvilket gulv skal du velge?

Valgene er mange når en skal velge hva slags gulv som skal legges. Moter og trender påvirker, men viktigst er likevel å vurdere nøye hva en trives med på lang sikt, og hva som er funksjonelt i ulike rom.

▲ **Teppe** - Folk vil ha vegg-til-vegg-tepper igjen, fastslår fagekspert Jan Anundsen. Tepper passer godt i stuer, barnerom og soverom, både i bolighus og fritidsboliger.

– Myke gulv har en stigning i popularitet. Folk vil ha vegg-til-vegg-tepper igjen, fastslår fagekspert Jan Anundsen.

TEPPER

Tepper passer godt i stuer, kjellerstuer, barnerom og soverom, både i bolighus og fritidsboliger. Eksperten mener at et moderne teppe er noe av det beste en kan legge på gulvet. Et teppe gir en varm og myk start på dagen.

– Tepper binder støv og forhindrer svevestøv, og det kreves normalt vedlikehold med en god støvsuger.

VINYLBELEGG

Anundsen forteller også om en økning i interessen for vinylbelegg på kjøkken og i våtrom.

– Det er kommet så mange nye, flotte og trendy design innen vinylbelegg, og vinyl passer godt i rom som er utsatt for vannsøl. I entreen blir det liggende snø som smelter. Der er vinylbelegg helt supert.

På våtrom må vinylbelegget legges av fagfolk, men i andre rom kan en dyktig hjemmesnekker legge belegg selv.

Vinyl kommer også som klikklaminat med toppbelegg av vinyl. Det er enkelt å legge og ser ut som et vinylgulv når det er ferdig lagt.

LAMINAT

Laminat leveres i flere tykkelser fra 6 til 12 mm, og har den mest slitesterke overflaten og tåler slag. Det er null vedlikehold utover vanlig vask, forteller Anundsen. – Vanlig laminat tåler ikke vann. Derfor kan den ikke brukes i våtrom. Men nå er det kommet et laminat som er bygget opp av mineraler. Det tåler vann og kan legges i vindfang og våtrom – unntatt i dusjen.

– Vi «bor så mye» i Norge. Derfor er jeg glad for at folk er blitt flinkere til å velge glattere farger også på gulvene. Det skaper trivsel, mener Anundsen.

MEST EIK, MEN FURUGULV ER PÅ VEI INN IGJEN

– Når det gjelder tregulv, er det enstavspro-

dukter som er inn, gjerne i lyse og grå toner, forteller gulvselger Jon Are Thorsen. – Vi selger mest parkett og laminat, men ser en liten vekst i salget av heltre. Furugulv er på vei inn igjen.

Han selger absolutt mest eikegulv, og det har flere årsaker. Eikeoverflaten er hard, og den kan tilsettes farge slik at en får eikegulv i valører fra lyst til mørkt. Heltre er mer slagfast enn parkett.

– Eik tåler det norske klimaet bedre enn bøk og lønn, forklarer Thorsen. – Eikeveden er ikke så utsatt når temperaturen og luftfuktigheten endrer seg gjennom året. Det er også enklere å legge eik over gulvvarme – i alle fall om en ikke velger for brede bord.

OLJEDE GULV

Salget av oljede tregulv øker, først og fremst fordi det nå brukes OSMO-olje. Det er en tysk kvalitetsolje som brukes av alle kvalitetsleverandører.

– Oljede gulv er varmere å gå på, og de er enkle å vedlikeholde, forteller Thorsen. Så lenge treets porer er mettet med olje, går det lett å fjerne flekker av både rødvin og sprittusj. Gulvene må oljes innimellom, men det går fint å olje de mest slitasjeutsatte områdene uten å få overganger.

Osmo har også et vaskemiddel som en tilsetter litt voks når gulvet vaskes. Resultatet er at det går lengre tid mellom hver gang en må olje gulvet. ••

– Ikke velg det billigste gulvet

– Mitt aller viktigste råd er å ikke velge det billigste gulvet. Det lønner seg alltid å velge kvalitet - enten en skal legge parketten selv eller bruke en fagmann, understreker byggmester Frank Eero Frisvold.

✍️ OLE BJØRN ULSNÆS

Byggmesteren har flere begrunnelser for at det faktisk er lønnsomt å legge en hundrelapp ekstra i hver kvadratmeter med parkett.

– Det er lettere å legge en kvalitetsparkett. Dyrere parkett har bedre klikk-system. Det gjør at resultatet blir bedre, og at jobben går raskere, forklarer Frisvold. – Det betyr at en «får tilbake» noe av utlegget i lavere arbeidskostnader om en bruker en fagmann, og at en sparer seg for mange ergrelser om en legger gulvet selv.

PARKETT

Tidligere la byggmesteren mye laminatgulv. Folk trodde laminatet var uslitelig, men så viste det seg at det ikke var tilfelle.

– De billigste laminatkvalitetene var ikke så gode. Derfor er det ikke ofte vi legger slike gulv nå, men laminat av god kvalitet er fremdeles mye brukt, sier Frisvold. Det er likevel ikke tvil om at parkett blir mer og mer populært. Kvaliteten er god, og klikk-systemet gjør at det er enkelt å legge parkettgulv.

– Vi ser at folk foretrekker enstavsparkett, gjerne beiset i lyse farger.

– Vil du anbefale folk å legge parkettgulv selv?

– I store rom bør folk overlate jobben til fagfolk. I mindre rom som ganger, kott og soverom kan folk gjerne gjøre jobben selv.

STORE ROM

Byggmesterens vurdering baserer seg på at

store rom gjerne har vegger som stikker ut, og ildsteder det skal tas hensyn til. Det er avgjørende viktig at gulvet legges med riktig avstand til vegger og utspring slik at det har plass til å bevege seg.

– Hva bør folk som legger gulv selv, tenke på?

– Les leggeanvisningen grundig. Der er det mange gode tips. Og ikke velg et billig gulv. Det er vanskeligere å jobbe med enn et gulv fra en av kvalitetsleverandørene.

Frisvold anbefaler også trinnlydplater framfor ullpapp som underlag. Det isolerer, som navnet sier, godt mot lyd og gjør at gulvet blir mykere å gå på.

– Hva med belistning, er det noe for amatører?

– De aller fleste kan få på plass noen lister selv, men det blir ofte ikke pent. Ofte må lister spesialtilpasses, og jeg vil anbefale folk å bruke en seriøs fagmann til den jobben.

Frisvold anbefaler folk som ønsker å legge gulv selv, å kontakte en fagmann dersom det er mulig. Da får en gode råd og kan avklare hva som bør gjøres som egeninnsats, og hva som bør settes bort.

– Et fint gulv øker verdien på boligen. Derfor kan det lønne seg å velge en fagmann til jobben. Det dyreste en kan gjøre, er å gjøre en dårlig jobb. Da ødelegger en bare gode materialer og får ikke igjen materialkostnadene engang i verdistigning på boligen, avslutter byggmesteren. ••

Slik legger du klikk-gulv:

➡ Beregn materialforbruket slik at det første og siste gulvbordet får omtrent samme bredde.

➡ I lange smale og rektangulære rom legges gulvet alltid i lengderetningen. I firkantede rom med stort lysinnslipp legges gulvet med kortendene mot lysinnsippet.

➡ Gjør en vurdering av underlaget. Er gulvet ujevnt må det rettes opp.

➡ Er veggen nede ved gulvet skjev? I så fall må første parkettråd tilpasses skjevhetene i veggen.

➡ Ikke legg gulvet helt inntil veggen. Gulvet må ha mulighet til å bevege seg. Bruk avstandsklosser.

➡ Husk trinnlyddempende parkett-underlaget på undergulvet.

➡ Begynn å legge ut første rad fra venstre mot høyre.

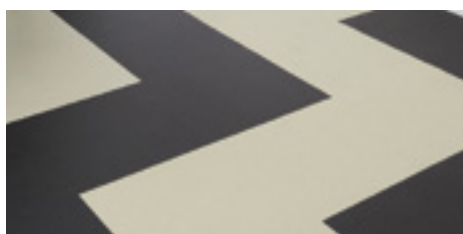
➡ Mål opp hvor lang det siste bordet må være, og kapp det. Dette avkappet blir første bord på rad nummer 2. Spre skjøtene mest mulig.

➡ Produsentene har utviklet litt forskjellige låsesystemer. Les bruksanvisningen for å montere gulvet på riktig måte.

Byggmester - Frank Eero Frisvold er klar på en ting når han skal gi råd om valg av gulv: Ikke velg den dårligste kvaliteten. Legg heller noen ekstra kroner i en gulv fra en anerkjent leverandør.

TEMA: GULV

Miljøvennlig, praktisk og trendy!

Linoleum, en av 70-tallets største trender, er på vei tilbake som ettertraktet gulvbelegg i norske hjem. Linoleum er et slitesterkt naturprodukt og blir laget av linolje, harpiks, tremel, kalkstein, jute og miljøvennlige pigmenter. De aller fleste linoleumsbelegg i dag er Svane-merket.

✍ FRANK KARLSEN

I flere tiår har vi brukt mye tid og penger på å velge laminat eller parkett som det mest opplagte gulvbelegget i boligen vår, som har vært både vellykket, pent og praktisk. Så kommer tiden med ønske om fornyelser, og fokus på andre produkter gjør dem trendy og etterspurt. Og vi snakker igjen linoleum.

Med moderne produksjonsteknologi har det skjedd en revolusjonerende utvikling med dette tidligere så fargetriste og litt kjedelige gulvbelegget. I utførelse lysegrå og blå var det nær sagt uten unntak det som gikk igjen på skoler og i offentlige bygninger. I dag er det visstnok annerledes, bruksområdet er utvidet og linoleum blir stadig mer populært i norske hjem.

HAR FÅTT SIN RENESSANSE

– For 30-40 år siden var linoleum på gulvet like naturlig som oransje gardiner, brune møbler og keramikk i seksjonshyllene. Nå er linoleum igjen et meget populært gulvbelegg, viser statistikk fra Prognosesenteret og etterspørselen hos forhandlerne, forteller fagekspert Gunni Marie Blunck.

– I de siste årene har vi sett en ny trend, og stadig flere legger linoleum også på stua og ikke bare kjøkken, soverom, barnerom og oppholdsrom for øvrig. Hun tilføyer at yngre

Gunni M. Blunck
Fagekspert

mennesker ønsker noe annet enn de tradisjonelle tregulvene i leiligheten sin. Mange av dem som har åpen løsning mellom kjøkken og stue velger linoleum gjennomgående. Andre igjen er svært miljøbevisste og velger linoleum av den grunn.

ET NATURPRODUKT

– Folk forveksler linoleum og vinyl, men i motsetning til vinylplast er linoleum et miljøvennlig naturprodukt, forklarer Gunni Marie Blunck. Nettopp det er en viktig grunn til at stadig flere velger produktet. Hun gjentar gjerne at belegget er laget etter økologiske prinsipper med linolje, tremel, harpiks, kalkstein og miljøvennlige pigmenter. Det er i og for seg spiselig, sier hun med et smil.

– En rekke linoleumsgulv er Svane-merket. Det innebærer at de må være laget av fornybare råvarer og bærekraftig skogbruk, ha svært begrenset innhold av helse- og miljøskadelige stoffer og være slitesterke. For miljøbevisste forbrukere er dette et godt alternativ, og mange arkitekter foretrekker gulvbelegget på skoler, i helseinstitusjoner og kontorer. I europeiske land, som for eksempel Nederland og Frankrike, ser man også at flere kaféer og butikker velger linoleum. Ofte i friske farger som oransje, blå, grønn og turkis - i hårfin

balanse mellom trend og tradisjon.

BREDT UTVALG

Linoleum ble oppfunnet i 1860 av britten Sir Fredrik Walton og har lange tradisjoner i Norge. Linoleum er slitasjebestandig og lyd-dempende gulvbelegg. Kan trygt legges i rom og lokaliteter med stor trafikk. Våtrom er det eneste stedet linoleum ikke egner seg.

For deg som ønsker linoleumsbelegg er utvalget stort. I tidligere tider eksisterte linoleum bare på rull i løpemeter. I dag kan du også velge klikkfliser og -plank i forskjellige størrelser. Gulvbelegget leveres i mer enn 300 fargekombinasjoner og i utallige mønsterdesign, forteller Gunni Marie Blunck.

LINOLEUMSGULV PÅ REKORDTID

Man kan legge linoleum selv, men ikke alle varianter egner seg til glade amatører. Ved skjøting og tilpasning av linoleum på rull kan det være nødvendig med spesialverktøy.

Klikkfliser derimot er den raskeste veien til et linoleumsgulv, og det er enkelt å legge. Når fargekombinasjoner og mønster er valgt er det bare å bøye ryggen, legge fliskantene mot hverandre og klikke dem sammen til et komplett gulv. Flisene kan legges flytende direkte på det gamle gulvet. Med en rask og liten tilpassing av flisene kan flisene også legges diagonalt. Resultatet blir et slitesterkt gulv, som er enkelt å vedlikeholde og mykt å gå på. ••

Kokken:

Tom Oldrup

Har sølvmedalje fra NM i Fisk og sjømat. Han er fisk og skalldyr-ansvarlig i Norges beste Meny-butikk.

✍ SIRI KROHN FAGERVOLL 📷 OLE BJØRN ULSNÆS

Fiskekokken har aldri vært i tvil. Det er fisk og sjømat som er den mest spennende råvaren å jobbe med.

– Sjømat gir rom for fantasi og du kan lage mer varierte retter med fisk enn med kjøtt, ivrer Tom.

Med raske og sikre bevegelser preparerer han fiskestykker, kutter grønnsaker, håndterer kjeler og komfyr samtidig som kokketriks og råd strømmer ut i en forrykende ordflom.

Nå er det Lofotskreien han er opptatt av.

– Sjømat er ferskvare og Lofotskreien er sesongvare, så det er nå det gjelder å smake på årets fangst. Den er fast og fin, prima kvalitet, smiler han.

– Skrei kan enkelt forvandles fra det norske tradisjonelle til sydlandske smaker med bare noen enkle grep, sier Tom. Og det er ikke kompliserte saker. Alle kan lage det.

Bon Appetit!

Hurra for skreisesong

Skreien er her

Skreien er en av de sprekeste råvarene havet har å by på.

Hver vinter svømmer skreien over 1000 kilometer, og den lange reisen gjør fisken veltrent og muskuløs – noe du kjenner på den friske smaken og den hvite fargen.

KULTUR OG VERDISKAPING

Ordet skrei kommer av det norrøne ordet skrida, som betyr å vandre eller skride framover. Navnet har den fått fordi denne torsken vandrer fra Barentshavet til havområdene i Lofoten og Vesterålen for å gyte. Dette vandringsmønsteret har vært viktig for Norges historie.

Skreifisken har gjennom århundrer lagt et solid fundament for livskraftige lokalsamfunn langs hele kysten. Egils saga forteller om eksport allerede i 875, og i hundreårene som fulgte skal skreien ha en stor del av æren for at fiskeværene i Lofoten utviklet seg og at Bergen ble en av Nord-Europas største handelsbyer.

Kilde: mathallenoslo.no

Norgesmesteren i fisk og sjømat anbefaler:

Gratinert Skreiloin

– En sydlandsk inspirert fiskerett.

Loin er ryggstykke fra fisken, uten bein og skinn. Beregn 200-250 gram per person. Oppskrift er for 4-6 personer.

Soya sjy

- ♦ 3 dl søt soyasaus
- ♦ Saft av 2 stk lime
- ♦ 75 gram meierismør
- ♦ Ha soyasaus og limesaft i kjele – kok opp. Ta kjelen av platen og rør inn smøret (i små terninger)
- ♦ Varmes forsiktig opp igjen. (ikke koke, da smøret vil skille seg)

Olivens tapenade

- ♦ 1 mellomstort glass med grønne, steinfrie oliven
- ♦ 300 gram purre
- ♦ 1 potte kruspersille
- ♦ Ha alt i foodprosessor og kjør til massen er medium grov.
- ♦ Tilsett 2-3 dl olivenolje.

Steking av Skreiloin

- ♦ Bruk en spiseskje og legg et lag tapenade på skreiloinen.
- ♦ Ha olje i langpannen og stek loinen(e) på 170 grader – 12-15 minutter.

Grønnsaker på 1-2-3

- ♦ Gulrotstaver, purre og spinat smørdampes al dente, (myk nok til å spises, med litt tyggemotstand).
- ♦ Ha alt i en kjele. Start med gulrotstaver, så purre og ha i spinatblader til slutt samtidig som kjelen trekkes til side.
- ♦ Hjemmelaget potetmos av mandelpoteter og sellerirot er godt.

Vintips

Fyldige gode rødviner, fortrinnsvis franske passer fint.

Brandenburger Tor er en byport.

Berlin

Berlin er en av Europas mest populære storbyer, noe som slett ikke er vanskelig å forstå. Med sitt store mangfold, byr Berlin på noe for de fleste, enten man er interessert i kunst, arkitektur- og musikk, heftig uteliv, god mat og shopping og eller bare vil ha en romantisk weekend sammen med kjæresten.

✍️ MYRIAM H. BJERKELI

Knapt noen by i Europa har et mer allsidig kultur- og utelivstilbud enn Berlin, og siden gjenforeningen av Tyskland i 1990 er det investert milliarder av Euro i byfornyelse. Berlin består av deler som skiller seg klart fra hverandre. Her finnes et livlig uteliv, fantastiske shoppingmuligheter, stadige konserter og arrangementer, museer i verdensklasse og kunstnerkvarterer med gallerier og store fri-luftsområder.

EN BY FOR GODE SKO

Berlin er en stor by, både når det gjelder antall innbyggere og i areal. Dersom man har tenkt å utforske Berlin til fots er det derfor lurt å legge en plan før man begir seg på byvandring. Berlins gater byr på en rekke severdigheter. Berlinmuren, Brandenburger Tor, Holocaust Memorial, Fjernsynstårnet, Potsdamer Platz, Seierssøylen og Checkpoint Charlie er bare noen få eksempler på severdigheter man absolutt bør få med seg dersom man besøker

byen for første gang.

Men for de som ikke ønsker eller orker å gå, har Berlin heldigvis også et godt utbygd t-banesystem som heter U-Bahn – og en mengde bussruter og trikker.

LEI AV Å GÅ? SE BYEN FRA OVEN!

Nesten uansett hvor du befinner deg sentrum-snært i Berlin, vil du kunne se fjernsynstårnet på Alexander Platz. Med sine 368 meter er det ikoniske fjernsynstårnet på Alexander Platz den høyeste bygningen i Berlin. Det ble bygget mellom 1965 og 1969 i det daværende Øst-Berlin. I tårnet finnes det både en utsiktsplattform og en roterende restaurant. Utsiktsplattformen ligger 204 meter over bakken, mens restauranten, som roterer helt rundt sin egen akse i løpet av tjue minutter, ligger noen få meter over utsiktsplattformen.

Noe av det du kan beskue, er Berlins «Røde Rådhus» som er byens administrasjonssenter, samt Nikolaiviertel som er et svært populært

kvartier ved elven Spree, beliggende ved den gamle Nikolaikirken. Her er det flere kafeer, kneiper og restauranter. På den andre siden av tårnet, langs elven, ligger akvariet Berlin Sea Life Center.

Potsdamer Platz er et av stedene man absolutt bør besøke når man er i Berlin, skjønt det å kalle det en plass, er en klar underdrivelse, siden Potsdamer Platz består av flere kvartaler. Her finner du mange arkitektonisk spennende bygg, deriblant underholdningsenteret Sony Center og hovedkontoret til Mercedes, i tillegg til kinoer, musikalteatre, shoppingsentre og en rekke restauranter. Etter gjenforeningen av øst og vest er Potsdamer Platz, som tidligere hørte til dødsstripen, et eksempel på omfattende utbygging. Her finner du en rekke eksempler på nyskapende arkitektur med høye skyskrapere og moderne bygninger.

For å beskue det hele fra oven, kan du ta Europas raskeste heis de 25 etasjene opp til Panoramapunkt, en utendørs observasjons-

▲ Berlin er ikke bare øl og pølse, her finner du noe for enhver smak.

plattform på toppen av Kohlhof-bygningen. Dette er ett av de beste utsiktspunktene over Berlin.

OMGITT AV HISTORIE

I det østlige Berlin finner du byens historiske senter. Her ligger det berømte landemerket Brandenburger Tor som ble oppført i perioden 1788 – 1791, og er et av Berlins viktigste symboler. Det ligger på Pariser Platz – der grensen mellom Vest-Berlin og Øst-Berlin gikk. Ikke langt unna finner du også Holocaustmonumentet, minnesmerket over jødene som ble myrdet under 2. verdenskrig. Like sør for dette lå også Hitlers bunker.

I østlig retning fra Brandenburger Tor strekker den kjente gaten Unter den Linden seg gjennom området rundt Bebelplatz, der man finner mange av de vakreste klassiske bygningene i Berlin, blant annet Statsbiblioteket og Humboldt-universitetet, samt operaen.

SMELTEDIGELEN KREUZBERG

Bydelen Kreuzberg er bosatt av en salig blanding av innvandrere, bohemer, kunstnere og studenter. Dette har resultert i en rekke barer og spisesteder, samt spennende butikker der du kan finne både nye og brukte varer.

Her ligger også det jødiske museet, som byr på nær 1000 år med jødisk historie, inklusive tiden rundt annen verdenskrig. Museet har en arkitektur som skal formidle holocaust, tegnet av den polsk-jødiske arkitekten Daniel Libeskind. Like ved museet ligger Checkpoint

▲ Berlins mange sightseeingbusser gjør det enkelt for turistene å komme seg rundt i byen.

Charlie, som var den mest kjente grenseovergangen mellom Øst-Tyskland og Vest-Tyskland. Du kan følge resten etter den gamle grensen til fots, men mesteparten av Berlinmuren ble revet 9.11.1989 og bare små deler av muren gjenstår.

KURFÜRSTENDAMM

Har du med deg barn til Berlin, så vil de sikkert sette pris på et besøk i Tiergarten, Zoologischer Garten. I den sørøstlige delen av Tiergarten ved Potsdamer Platz finner du bl.a. Gemäldegalerie, Kunstgewerbemuseum og Philharmonie – Berlinerfilharmoniens konserthus, her ligger også Kunstbibliothek, samt Neue Nationalgalerie.

Like ved finner du også Breitscheid Platz, der du vil se Kaisers Wilhelm Gedächtniskirche, nok et av Berlins mest kjente landemerker. Derfra kan du gå Kurfürstendamm sørvestover. Dette er Berlins andre store paradegate, og området er fullt av sjarmerende bebyggelse, kafeer, barer og restauranter.

EN LEVENDE BY – ÅRET RUNDT

Berlin er en by man kan besøke året rundt, og det skjer stadig noe. Utstillinger, markeder, konserter, festivaler. En av de mest kjente festivalene den internasjonale filmfestivalen - «Berlinale», som er Tysklands svar på filmfestivalen i Cannes. I mai/juni er det Karneval der Kulturen og i september er det Folsom Europe-festivalen - en massiv fetisjfestival. Jazzfest Berlin foregår i november og fra slutten av november til rundt 21. desember er det over 100 forskjellige julemarkeder i byen. ••

→ Hvordan komme seg til Berlin

Norwegian, SAS, AirBerlin og Lufthansa vil mer enn gjerne fly deg til en av Berlins to internasjonale flyplasser, Tegel og Schönefeld. Flytiden fra Oslo til Berlin er 1 time og 35 minutter, og normalt kan du komme tur- retur for under 2000 kroner. Besøk gjerne www.berlinguiden.no før avreise, der finner man oversikt over det meste man trenger å vite.

Overnatting

Storbyen har et stort utvalg med overnattingsteder i alle prisklasser, og et enkelt internetsøk vil gi deg oversikt.

Mat

Over hele Berlin finner du en mengde brune kneiper, men byen byr også på moderne sushi-barer eller restauranter fra de fjerneste verdenshjørner. Du bør absolutt prøve Berlinernes egen favoritt, currywurst. Pølsa ble oppfunnet i 1949, og hvert år selges det 800 millioner currywursts. Ta gjerne en øl eller kaffe i Café Kranzler, denne kafeen er legendarisk i Berlin.

Shopping

Shoppingstrøkene ligger ganske spredt, men de viktigste shoppingstrøkene finner du ved Friedrichstrasse, Kurfürstendamm, Hackescher Markt i Mitte med Alte og Neue Schönhauser Strasse, KaDeWe – Europas største kjøpesenter, Galeries Lafayette, Potsdamer Platz Arcaden og det fasjonable Quartier 206.

Hva skal vi ha til middag i dag?

Det er ikke så altfor lenge siden vi sprettet champagnen for et nytt år med blanke ark og nye forsetter. Selv tenkte jeg at jeg skulle droppe slike i år, men å prøve og spise litt sunnere kan jo ikke skade?

✍ MYRIAM H. BJERKELI 📷 KARI METTE ASTRUP

Liten, sulten gutt, ca 8 år:

– Hva skal vi ha til middag i dag, mamma? Kanskje du kan steke kylling-fileter? Eller hønsesuppe?

– Nei lille venn. Det kan jeg ikke. Det står i avisen at kyllingfiletene er fulle av livsfarlige bakterier, legene sier at man må bruke hansker når man skal steke dem, og ikke vil jeg spise mat man må bruke verneutstyr for å ta i. Dessuten er det noe som heter fugleinfluenza, og jeg leste i VG at influensasesongen var underveis. Så selv om det ikke er oppdaget smittede pip-piper her til lands, så lurar de sikkert rett over grensen.

(Forresten, katten, hva skal vi gjøre med katten, hvis fuglene er syke? Katten spiser fugl, katten blir syk, barna koser katten, barna blir syke, jeg koser barna... Hjelp!)

– Fiskesuppe da, mamma? Eller laksekoteletter? Kanskje fiskegrateng?

– Aldri i livet. Norsk laks er noe av det verste man kan spise, selv vill-laksen er full av miljøgifter som spiser opp hjernene våre, og for å være ærlig, der er det ikke så mye å ta av som det er. Ja min, altså, så du er selvfølgelig den smarteste, lille gutten i verden. Og når selv vill-laksen er farlig, så gjelder det sikkert all annen fisk også, for de svømmer jo rundt i det samme vannet. Og forresten, du husker hva du gjorde i vannet da vi var på stranda i fjor? Da det var milelang kø foran doen? (Så dumt at vi ikke spiste den røkte laksen i fryseren mens den fremdeles var sunn, jeg får gi den til katten. Som en trøst, siden den må være inne. Katter tåler sikkert slike miljøgifter, de har jo ni liv å ta av. Eller?)

– Taco da mamma, det er kjempegodt? Spagetti bolognese? Kjøttgryte?

– Kjære, lille venn, så du ikke bildene jeg viste deg av den stakkars, lille jenta som var blitt Ecola-syk? Du vil da ikke bli slik? Så nei, ikke noe E-coli smittet, saltspedd og utvannet kjøtt-

deig skal slippes opp av frysa mi. (Forresten vet vi ikke helt sikkert at det var kjøttdeigen skyld, selv om legene trodde det. Vann eller salat, er også vanlige smitekilder, sto det i avisa. Vi får la være å drikke vann, det skal gå greit, jeg må bare kjøpe mere brus. Men ikke lettbrus, det kan vi få kreft av. Og sukkerbrus blir jeg feit av. Hjelp! Lurer forresten på om det er kjøttdeig i kattermaten?)

– Biff da? Eller svinekoteletter? Stek da, mamma?

– Å nei, Kugalskap og ureint svin skal vi ikke ha. Jeg er jo glad i oss, vet du. Ja egentlig trodde jeg riktignok at kugalskap-faren var over, men nå leste jeg akkurat at det var mistanke om en ny gal ku i et fjøs borte i Sverige. Og svin står jeg over uansett, akkurat der hører jeg på muslimene. (Bare akkurat der, faktisk. Grisen svette jo ikke engang, og ikke vil jeg ete gammel, lagra svette. Selv ikke med barbeque-saus på.)

– Omelett da? Omelett er godt?

– Å, nei du. Omelett er egg, og egg er hønseprupp, fulle av salmonella og kolesterol. Dessuten, det er kanskje fugle-influenza inne i eggene også, sykdommer går ofte i arv har jeg lest, de ligger og lurar i genene. Så egg skal vi ikke ha!

– Risgrøt da? Eller pannekaker? Jeg ER virkelig sulten, mamma. Og pannekaker er kjempegodt?

– Risgrøt og pannekaker er fulle av melk, gutten min. Og melk er for kalver. Det er bare vi mennesker som driver og dier andre dyr etter at vi har blitt store. Og dessuten, storebror har melkeallergi, og du får det nok du også, hvis jeg ikke passer på.

– Bare en salat da, mamma? Jeg er så sulten. Salat med tomat og agurk og sånn?

– Å, nei, kjære, lille deg, grønnsaker er nesten verst av alt, full av sprøytemidler og kjemikalier. Ikke engang katten vår spiser salat, enda den

spiser nesten alt. Du så hva som hendte med markene på bjørka vår, da pappa sprøytet dem i fjor? De krøllet seg sammen og døde, gjorde de. Du vil vel ikke at det samme skal skje med tarmene nede i magen din. Vil du vel?

– Neida mamma. Men poteter da, de gror jo under bakken? Eller bare brød med ost? Jeg er så veldig sulten, mamma.

– Nei, og nei og nei, vennen min. Dette har vi snakket om før. Ost er full av melk, og poteter og brød er fulle av karbohydrater, du vet slike som vi blir tjukke av. Og tjukk vil du vel ikke bli? Jeg så i en undersøkelse at folk tror at feite mennesker er stygge, late og dumme, og du vil vel ikke at vennene dine skal tro at du er det?

Liten, sulten gutt rister på hodet og ser seg desperat rundt. Fram fra et hjørne kommer pus...

– Katten da, mamma? Kanskje vi kan spise katten? ••

Vi går mot lysere tider, påsken nærmer seg med raske (ski)skritt. Kanskje dere skal en tur på hytta? Da kan det være lurt å ta med seg medlemsbladet og løse vårt kryssord og sudokuer.

Tre vinnere av kryssord får fem Flax-lodd hver, og i tillegg deler vi ut fem Flax-lodd til tre vinnere av sudoku.

Innsendingsfrist: 25. april 2015

Adresse: TIBE, postboks 473,
6401 Molde

Merk konvolutten med Kryssord nr. 1-2015 eller Sudoku nr. 1-2015.

Lykke til!

LØSNING KRYSSORD NR. 4, 2014

							V				
					K	V	I	E		S	A
					L	E	T	T	B	Ä	T
↩					A	N		T	A	R	I
	I	N	G	E	N	→	J	U	L	↪	C
	N	E	M	N	D		E	G	G	U	M
	N	I	M	T	R	U	T				
	E	M	I	R	E	R		B	R	E	K
	H	E	L	E		U	E	R		N	F
R	A	N	↯	T	E	T	N	Y	P	↰	Y
		N	T		D	I	G	E	R		F
	F	E	R	D	E	N	T	U	S	T	
	O	S	E	A	N	E	T	S	T	E	F
A	N	K	L	E	R	R	E	T	E	N	F
	T	E	I	T		T	I	M	E	N	

VINNERE NR. 4, 2014

Kryssord:
Gunda Frodahl, 3515 Hønefoss
Jardar Kvilhaug, 5537 Haugesund
Lene S. Beachy, 3070 Sande

Sudoku:
Olav Arnfinn Nyland, 6522 Frei
Berit og Kjell Rød, 3260 Larvik
Jan Egil Thorjussen, 4844 Arendal

Vi gratulerer!

Jeg har løst det!

Fyll ut kontaktinformasjonen din
nedenfor og kryss av.

Navn _____

Adresse _____

Postnr./Sted _____

[KRYSSORD](#) [SUDOKU](#)

				XORD .no	RUBRIK- KENE	MÅPER VOKT- ERE	↴	SKRIKE	1 + 2	MOR OG FARS INN- KOMST	↴
→										↵	
ARK (fl.)											
VEKST	LØVTRE	OM GRUPPE	↴	GREK- ERE VALUTA- KODE							
↵									LØV- TRE	↓	
HUNN- GRIS			PÅ BYEN JØKELEN				SELV	M. NAVN SKULDER- PLATE			
FOR- KORTER											
				FISKE- BITT					VARMT AVKOK GOLF- UTSTYR		
HASTER	VERN REVV- INNSLAG			↵						↵	
SPISE- REDSKAP					FROST LUFT- SEKK					PRAM- MER	
FRØHUS							VRANG SMIE- AVL				
TEV- LING			MELKE- KJERT- LENE LEDELSE						SJARM SLITE		
FUGLEN						LANG PÅLE STRØM					
LUKKES								VALUTA- KODE			
STRÅLE				HEVET							

				4	5		7	
	3		8		6	1	4	
						9		8
	4			1	7			2
8			5	9			3	
2		3						
	9	7	2		4		5	
	8		7	6				

Lett

			9					6
		4	8		7			
3	1			4				
	2	8				5		
	6						7	
		7				2	4	
				7			8	3
			6		5	9		
8					4			

Middelen

Én av ti vil oppleve

Brann i eget hjem

Tre av fire nordmenn frykter brann aller mest. Men mye kan gjøres for å unngå, begrense eller overleve en brann!

✍ MARTA HOLSTEIN-BECK

Sigrid F. Ricanek
Prosjektleder

– Vaskemaskin, oppvaskmaskin og tørketrommel skal ikke brukes uten tilsyn, f. eks. om natten og når huset forlates. Det bør alltid være minst én voksen i rom med levende lys.

Levende lys skal stå stødig i brannsikre lysestaker, plassert i god avstand fra brennbare materialer, sier prosjektleder i Boligbyggelagenes Partner,

Sigrid Finsrud Ricanek.

Hun påpeker også at aske fra peis må behandles forsvarlig. Asken kan fjernes fra peisen med askesuger. Asken skal oppbevares i egen, sikker metallbeholder med lokk eller askebøtte til den kan kastes.

PC OG MOBIL ER BRANNFELLER

– PC'er må ikke bli liggende i sengen eller på sofaen. Da får de ikke nok lufting og blir så varme at de kan starte ulmebrann, og mobiltelefoner må ikke lades om natten! Batteriet kan eksplodere og ladere som blir varme kan føre til brann, forteller Ricanek.

Hun anbefaler også rengjøring av filteret i

avtrekksviften over komfyren jevnlig.

– Brann på komfyren vil raskt blusse opp i kontakt med fett i viften. Lag aldri mat i påvirket tilstand eller når du er trøtt! Da kan du sovne fra maten på og i komfyren. Husk at 25 prosent av alle branner starter på kjøkkenet, sier Ricanek, som anbefaler alle å få utført en sjekk av det elektriske anlegget (el-sjekk) hvert 5. år. Arbeidet må utføres av godkjent elektriker.

VARSLERNE MÅ VIRKE

Hun har flere gode råd om de viktige brannvarslerne:

- ♦ Sørg for å ha røykvarslere som virker i hver etasje. Røykvarsleren skal høres godt på alle soverom selv med døren igjen. Bytt batteriet hvert år.
- ♦ Sjekk at nålen som viser trykket i brannslukningsapparatet står på grønt. Pulverapparat skal vendes på av og til slik at ikke pulveret klumper seg. Pulverapparat skal inn på service hvert 10. år.
- ♦ Sett synlige klistremerker med «brannslukningsapparat» og «brannslange» på skap med brannslukningsapparat og vannslange bak slik at alle vet hvor disse er.
- ♦ Brann i matfett på komfyr må aldri slukkes med vann. Legg over et kjelelokk, et brannteppe eller bruk brannslukningsapparat.

- ♦ Arranger en brannøvelse for hele familien. Avtal et møtested utenfor bygningen for alle i tilfelle brann.

– Husk å bytte batterier i røykvarslere, og påse at disse fungerer, sier Sigrid Finsrud Ricanek, prosjektleder i Boligbyggelagenes Partner. ••

3

Dette gjør du: Hvis det brenner skal du først redde, så varsle og til slutt eventuelt slukke

➔ **Redde:** Sørg for at alle kommer seg trygt ut. Gå til møteplassen dere har blitt enige om på forhånd.

➔ **Varsle:** Ring brannvesenet på nødnummer 110. Oppgi nøyaktig adresse til bygningen som brenner.

➔ **Slukke:** Forsøk å slukke brannen, men ikke utsett deg selv for fare.

Gratis lån?

Ingen ting er gratis vil mange hevde, kanskje med rette. Men norske lånekunder er i en unik situasjon knyttet til lånerenten på attraktive lån. Det er mange år siden en slik mulighet var så tydelig som nå.

Det er hyppige oppdateringer relatert til fastsettelsen av fastrenten. De rimeligste banker viser i skrivende stund nivåer rundt 2,7 prosent effektiv rente på fast rente lån på 3 års binding, og ved 5 års binding nivåer rundt 2,8 prosent.

Det er flere årsaker til reduserte fastrenter, men den økonomiske krisen i EU fortsetter å legge press på rentene i Norge. Og det ligger inne forventninger om ytterlige rentereduksjon fra Norges Bank i 2015, som kan påvirke den flytende renten. De endringer som skjer i EU vil påvirke Norge, f.eks. er styringsrenten i Sveits negativ.

NEGATIV RENTE

Selv om vi i Norge er nært knyttet til EU og den økonomiske utviklingen der, så forventes ikke inflasjonen i Norge å bli så lav som i EU. Dersom lønnen din stiger like mye som inflasjonen (f.eks. med litt over 2 prosent) så vil inflasjonen spise av kroneverdien på lånet ditt. I tillegg betaler staten 27 prosent av rentekostnaden gjennom rentefradraget i selvangivelsen.

Ifølge det enkle eksemplet under gir det en realrente på minus 0,25 prosent, ved den beste

fastrenten på 5 år. I praksis betyr det at du kan ha fastrente i fem år til under null prosent, under den forutsetningen om at inflasjonen holder det fastsatte nivået.

TIPS FOR FØRSTEGANGSETABLERERE?

Fastrente 5 år effektivt	2,80%
Fradrag i skatten (27 %)	0,75%
Inflasjon	2,30%
Realrente etter skatt	0,25%

Gjennom rentefradraget i selvangivelsen betaler staten 27 prosent av renteutgiftene dine. Inflasjonen bidrar til at verdien på lånet synker og med en forventet inflasjon på 2,30 prosent, gir det negativ rente. Merk at forventet inflasjon er estimert.

Den reelle lånekostnaden etter rentefradrag blir dermed negativt neste år. Med andre ord vil rentefradraget i skatten og virkningen av prisveksten være større enn renten banken vil ta for lånet.

Spesielt de som skal kjøpe sin første bolig, bør vurdere fast rente. Ved vurdering av betalingsevne bruker mange banker å legge til grunn at låntaker skal tåle en økning i renten, på f.eks. opp til 5 prosent.

For flere vil det utgjøre en så stor endring at det ikke er forsvarlig å innvilge lånet. Dersom banken og låntaker er enige om fastrente, så faller denne vurderingen bort, og den enkelte låntaker kan således øke sine muligheter for å få lånet innvilget.

Avhengig av bankens lånekredittvurderinger bør nok tidshorisonten være i nærheten av 5 år

for at dette argumentet skal være gyldig.

INFLASJON - GJENNOM PRISEN PÅ VASKEMASKIN

Når inflasjonen stiger må lønnen stige like mye som inflasjonen for at kjøpekraften din skal være ivaretatt. Noen produkter øker mer i pris, mens andre holder seg på et lavt nivå. F.eks. koster en vaskemaskin det samme i kroner og øre ved inngangen til 2015 som for 30 år siden. På begynnelsen av 80 tallet kostet en gjennomsnittlig vaskemaskin ca. 5 000 kroner. Ved kjøp av en gjennomsnittlig modell i dag, er prisen på samme nivå.

Det står altså det samme tallet på prislappen i 2015 som på 80-tallet. I virkeligheten betyr det at prisen på vaskemaskinen har blitt mye billigere enn før. For ser vi på lønnsveksten siste 30 år har den vært tilnærmet eventyrlig.

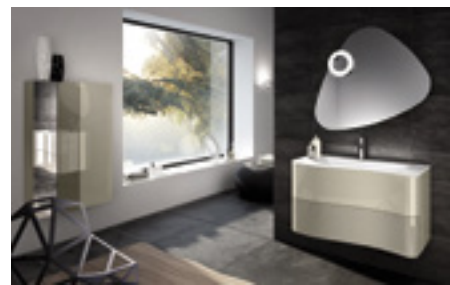
Som en konsekvens bruker vi mye mindre penger når vi skal kjøpe vaskemaskin. Rundt 1980 var gjennomsnittslønnen i Norge rundt 100 000 kroner, og nå nærmer den seg 500 000 kroner i 2015.

SPENNENDE VÅR

Det er stor oppmerksomhet knyttet til renten på lån, noe som er enkelt å følge med på utvikling av. I tillegg kan inflasjonen i Norge gi et bilde både av den økonomiske utviklingen i Norge, men også utvikling for din privatøkonomi. ••

KRISTIAN JEKSRUD
CONTROLLER, BBL PARTNER AS

Nytt tilbud

Dette er en ny leverandør til Boligbyggelagens medlemsfordeler.

Pål Gundersen i Modena Fliser forteller at de er en av Norges ledene kjeder innenfor flis, skifer og naturstein, baderomsmøbler, samt ovner og peiser, med et godt utvalg av tilhørende produkter og materiell. Gjennom Modena sine over 30 butikker og prosjektavdelinger tilbyr de deg som kunde en kvalitetsmessig høy og profesjonell rådgivning i tilknytning til de valg og ønsker du står ovenfor. Modena Fliser er fagkjeden som bygger verdier for deg, sier Gundersen.

I samarbeid med Boligbyggelagene vil Modena Fliser i løpet av 2015 kåre «Norges styggeste bad». ..

Gode tapettips

KLARGJØR VEGGENE

Underlaget skal være rent, tørt og ha en jevn overflate før tapetsering.

- ♦ Riv av gammel, løstsittende tapet. Papiret kan sitte igjen.
- ♦ Grunn veggene med egnet grunning, slik at gjensittende tapet og papir ikke løsner når du påfører lim.
- ♦ Sparkle ujevnheter, slip og flekkgrunn den tørre sparkelen.
- ♦ Skal du tapetsere med hvit eller lys tapet er det nå klart for tapetsering.
- ♦ Er det nye tapetet mørkere, grunnes veggene med egnet maling blandet i tapetets grunnfarge. Slik vil ikke små glipper i skjøtene synes.

SLIK TAPETSERER DU

- ♦ Lag en loddrett strek fra gulv til tak ved hjelp

av vater. Du skal lage streken så langt fra hjørnet at tapetet kommer 1 - 2 cm rundt hjørnet. Hjørnet skal senere overlappes.

- ♦ Påfør tapetlim på veggene med en rull.
- ♦ Heng opp tapetlengden og slett den ut ved hjelp av en plastsparkel eller tapetbørste.
- ♦ Skjær rent mot tak- og fotlist med en skarp tapetkniv mens tapetet er vått. Bruk en tapetlinjal som støtte når du skjærer. Tørk over tapetskjøtene før limet tørker så det ikke blir blanke flekker.

NATURLIGE TAPETTRENDER

Mønstre er fortsatt in, men nå er også fargene kommet sterkere tilbake, blant annet senneps-gult og dype grønnfarger.

FÅ RABATT MED MEDLEMSKORTET

Medlemmer i boligbyggelag får 20 % rabatt hos Flügger Farve. Med aktivert medlemskort får du

Kilde: Flügger

i tillegg 5 % bonus på alt du handler, inklusive salgsvarer. NB! Flügger har medlemsdager med 50 % rabatt og 5 % bonus 28., 29. og 30. april. Følg med på fordelskortet.no for mer informasjon.

Illustrasjon av den nye barnehagen
i Averøy, Bruhagen Panorama.

MoBarn:

Ny Averøy-barnehage

MoBarn merker godt den økte tilstrømmingen av innflyttere til den østre del av Averøy kommune, ikke minst av barnefamilier. Det er litt av bakgrunnen for at barnehageselskapet nå er i gang med bygging av sin andre barnehage i kommunen, MoBarn Panorama til 26 mill. kroner, eks. moms.

✍ OVE RØDAL

Marie Løkvik regner med god søkning om plasser, mest fra østre del av Averøy, siden den her er størst befolkningstetthet. Fristen for å søke er 1. mars. Tunnellen til Kristiansund har på mange måter knyttet østre del av Averøy sterkere til Kristiansund, og mange velger å flytte til øykommunen. Med elbil er passeringer i tunnelen gratis.

MoBarn vant i konkurranse med to andre barnehageselskap tilsagnet om bygging av den nye barnehagen. MoBarn etablerte sin første barnehage i kommunen, Røsandåsen barnehage, i 2009 og det har vært en stor suksess.

FIN BELIGGENHET

– MoBarn Panorama blir et flott barnehagebygg i to etasjer med fin beliggenhet i terrenget. Avdelingene er beregnet for barn fra 0-6 år, så vi kan være fleksible i aldersinndeling i forhold til søkermassen. Antall barn vil være avhengig om søkerne er under eller over tre år og det er foreløpig garantert tilskudd for tre avdelinger. Totalentreprenør er Norgeshus Meek Bygg AS på Averøy, opplyser barnehagesjef i MoBarn, Marie Løkvik. Hun legger til at dette er første gang MoBarn reiser et toetasjes bygg. Alle de andre barnehagene er på en etasje.

GOD UTNYTTELSE AV UTEAREAL

– Det blir et meget moderne bygg med universell utforming, og det blir direkte utgang fra begge etasjer i tillegg til at det bygges heis. Fordelen med to etasjer at det vi får en bedre utnyttelse av utearealet til lekeaktiviteter, sier hun. Det bygges gangstier og etableres lekeområder beregnet for små barn og store barn.

FIRE AVDELINGER ETTER HVERT

Barnehagen bygges ut som en fireavdelings barnehage, med to avdelinger i hver etasje. – I begynnelsen vil vi åpne tre av de fire. Men vi

vil ta i bruk den fjerde når det er behov for det, kanskje allerede etter et års drift, sier Løkvik. Hun forteller at to midlertidige avdelinger i en kommunal barnehage legges ned i august og at dette øker presset på nye plasser.

– Arbeidet i den nye barnehagen er godt i gang. Grunnarbeidene er stort sett ferdig, det vil si fundament og murer og entreprenøren har nå begynt på tømmerarbeidet. Vi må komme i mål til barnehagestart 17. august. Vi har kontrakt om ferdigstillelse fra entreprenør 31. juli. Det betyr at det blir en hektisk fase fremover for å få alt klart. Men jeg har god tro på at vi skal komme i mål. Entreprenøren vil ved behov bruk overtid for å nå tidsfristen, sier hun.

MINDRE STØY

MoBarn har jobbet mye med støyproblematikk og satt i verk tiltak i sine barnehager. Blant annet har man meget gode erfaringer fra tilbygget som ble reist i Cecilienfryd barnehage i Molde.

– Vi har også hatt støytiltak høyt på dagsorden under planleggingen av MoBarn Panorama, der materialene er vektlagt med tanke på å dempe støy.

– Stillingene er utlyst, og det har kommet inn mange godt kvalifiserte søknader til stillingene. Det vil dermed bli lett å få ansatt et meget godt personale til barnehagen. MoBarn arbeider mye med kompetansetiltak i barnehagene, og ser det som en stor fordel å få to barnehager i kommunen. ••

Teater-godbiter for MOBOs medlemmer

Teatret Vårt er inne i en ny glansperiode, med mange og spennende tilbud til sitt trofaste publikum. MOBO og Teatret Vårt har en samarbeidsavtale som sikrer medlemmene rabatt, det vil si at det får kjøpe til gruppepris selv om

man kjøper enkeltbillett.

MOBO har hatt et nært samarbeid med Teatret Vårt i mange år, og mange medlemmer benytter seg av muligheten til en god teateropplevelse i teatrets egen sal på Plassen.

– Vi er veldig godt fornøyd med samarbeidet, og håper mange benytter muligheten til å kjøpe billett til rabattert pris, sier Evy Strømme i MOBO og anbefaler alle å se innom www.teatretvart.no for mer informasjon.

Pusterom

Dette er en humoristisk og gripende beskrivelse av et ungt par. Hun og han er i slutten av 20-årene. De er forelsket, har nettopp flyttet sammen og handler på IKEA. De leser aviser og ser på nyheter. De er oppegående og vil gjøre det som er rett. «Vi er jo gode mennesker», sier de til hverandre. Skal de satse på en framtid sammen? Få barn sammen?

Kloten befolkes av mer enn 7 milliarder mennesker, hvert eneste sekund øker tallet

med 2,6 personer og snart er vi 10 milliarder. Behovet for mat og rent drikkevann øker stadig, og det gjør også energiforbruket. Plassen blir knappere. Global oppvarming, ekstremvær og naturkatastrofer er daglig på tv. Hvordan kan man sette barn til en slik verden?

Klokken tikker mens de diskuterer. Og det store spørsmålet er: Hva går under først? Parforholdet eller planeten?

David Macmillan sin tekst har gått sin seiersgang over det meste av Europa. Den overrasker og trollbinder sitt publikum med både humor og alvor. I dette fine øyeblikksbildet av et moderne parforhold får skuespillerne alle muligheter til å utfolde seg.

Pusterom har premiere i Molde lørdag 21.mars, går fram til 10. mai og skal på turné i Møre og Romsdal våren 2015.

Gjensyn med Hvit

De to vennene, Bomull og Rynke, bor i en skinnende, hvit verden, omgitt av hvite fuglekasser. De har på seg hvite klær, spiser hvit mat og passer med stor omsorg på de hvite eggene som faller ned fra himmelen. De passer også på at verden fortsetter å være hvit og ren og ryddig.

En sjelden gang dukker en rampete farge opp. Den blir øyeblikkelig fjernet og kastet i

bossbøtten. Men så en dag faller plutselig et rødt egg ned fra himmelen, og snur opp ned på hele deres lysende, hvite verden. Snart dukker det opp farger overalt, gult....grønt....blått....lilla.... Hvit er en leken og høyst visuell forestilling, perfekt som et første møte med teateret. Med fantasi, humor og innsikt, viser historien oss hvordan forandringer og nye opplevelser på samme tid vekker engstelse og motstand i oss, så vel som nysgjerrighet, belønning og glede - uansett alder.

Barneteatret Vårt turnerte med forestillingen i 2012, til stor glede for store og små.

Forestillingen passer for barn i alderen 2-4 år. Hvit har spilleperiode i Molde (26. til 29.mai) og Ålesund, og gjør turné i Møre og Romsdal våren 2015.

Det merkelige som hende med hunden den natta

I denne vakre og gripande forteljinga følger vi Christopher på 15 år. Han likar matematikk og astrofysikk, men toler ikkje at folk tek på han, ikkje forstår han metaforar og ikkje kan han lyge. Han veit namnet på alle hovudstadar i verda og kan alle primtal opp til 7507. Han likar nesten dyr betre enn menneske, dei lyg aldri. Då han finn nabohunden Wellington brutalt drepem med ein høygaffel, bestemmer han seg for å finne ut kven mordaren er.

Dette blir det første steget på ei oppdagingsreise som inneheld meir enn jakta på kven som drap Wellington. Under etterforskinga blir han kjend med naboane og oppdagar utrulege ting om folk han trudde han kjente. Men det han finn ut om sin eigen familie er det mest merkelige...

Bestselgaren av Mark Haddon er elska av folk i alle aldrar, og dramatiseringa av Simon Stephens vart ein stor suksess i London kor den framleis blir spela for fulle hus. No sett Teatret Vårt opp stykket i si eiga utgåve og spelar teksten som Jon Fosse så vakkert har oversett til nynorsk. I hovudrolla som «Christopher» presenterer vi Axel Gehrken Bøyum, kjent frå NRK-serien «Øyevitne».

Med eit stort ensemble og eit moderne teaterspråk vert det fortald ei historie om mot og sanning, og om å finne seg sjølv i ei vaksen verd. Stykket hadde premiere i februar, men det er framsyningar i Molde også i perioden 4. til 12. mars.

MANNEN I PAPPESKEN

Mannen i pappesken

En varm, rørende og humoristisk historie som handler om å overvinne frykten for det som skremmer oss.

Det var en gang en mann som var redd for alt. Han starter derfor med å putte alt han er redd for i en boks slik at han ikke kan se det. Da blir det ikke fullt så skremmende lenger.

Men etterhvert som det blir flere og flere bokser, innser han at den eneste måten å overleve på er å putte seg selv inn i en boks. Og slik lever han....

Helt til en dag da det kommer en fremmed og setter seg utenfor boksen hans.

Litt etter litt får den fremmede ham til å se verden igjen, og han innser at det kanskje finnes en bedre måte å leve livet på enn inni en boks. Og at det kan være fint og få litt hjelp på veien.

Dette er en historie som mange vil kjenne seg igjen i. Hvem av oss har vel ikke noe vi er redd for? Men som Mumitrollet så klokt sier: Det er ingen kunst å være modig – hvis man ikke er redd”.

Som instruktør og skaper av forestillingen har teatret vært så heldig å få med seg Andy Manley som også to ganger tidligere har arbeidet for Barneteatret Vårt. Første gang med den magiske og kritikerroste forestillingen «Hvit», senere med «Paddetryne», som han har vært med og utviklet.

Mannen i pappesken har premiere på Barneteatret Vårt i Ålesund lørdag 28. februar. Forestillingen har spilleperiode i Molde fra 29. april til 9. mai og skal på turné i Møre og Romsdal våren 2015.

Viktig melding

Avfall av isopor kan ikke lenger leveres sammen med plastemballasje. Skjerpede krav fra gjenvinningsanleggene gjør at isopor heretter må leveres til miljøstasjonen eller kastes i restavfallet.

Med vennlig hilsen
RIR

RIR, Årsetervn. 56, 6422 Molde • tlf.: 71 21 34 50 • rir@rir.no • www.rir.no

**NORGES
VINDUET**

www.norgesvinduet.no

- i takt med tiden...

Norgesvinduet Svenningdal AS Industriveien 1 - 8680 Trofoss Tlf: 75 18 09 00 - Fax: 75 18 09 01	Norgesvinduet Bjørlo AS Øyane 1 - 6770 Nordfjordeid Tlf: 57 88 50 00 Fax: 57 88 50 01
---	---

Spisestuestol Skandia Junior
Design: Hans Bratrud

 fjordfiesta

www.fjordfiesta.com

Daglig leder Jan Egil Fornes i Garanti håper mange blir med når Moldes mest sporty og oppgående borettslag skal kåres i Molde sentrum 6. juni! Fine premier venter.

Borettslagets dag i Molde

Vil du oppleve Borettslagets dag i Molde? Da bør du sette av lørdag 6. juni på kalenderen med en gang. Garanti og MOBO planlegger nemlig en minneverdig dag i Molde for å kåre - og premiere - Moldes beste borettslag!

📷 OVE RØDAL

– Vi gleder oss veldig til denne dagen i bysentrum. Mye skal skje, og vi oppfordrer folk fra alle våre tilknyttede lag om å møte opp og delta. Det blir rebusløp med innlagte poster, hvor det er idealtid som gjelder og muligheter for å skaffe seg poeng på hver post, sier en entusiastisk Jan Egil Fornes, daglig leder og megler i Garanti.

– Vi vil også premiere noen på hver post, men den store premien tilfaller de som vinner prisen som det mest sporty borettslag. Postene vil bli spredt rundt i sentrum, men hovedplassene for arrangementet blir hos MOBO og Garanti i Strandgata 5 og Rådhusplassen. Vi har fått med seg en del gode støttespillere, som Istad, Canal Digital, Molde Fotballklubb,

Teatret Vårt, Nordea og Hos Gyda.

Det er første gang Garanti og MOBO har en slikt arrangement, og målet å fokusere på lagfølelsen i borettslagene.

– MOBO har i dag ca. 100 tilknyttede borettslag og sameier som boligbyggelaget er forretningsfører for. Alle kan stille med inntil tre lag, forteller Fornes. Selv kommer MOBO til å mobilisere hele sin stab for at arrangementet skal gjennomføres knirkefritt.

– Vi synes det er på tide å gjøre stas på lagene våre og kanskje bringe tilbake noe av det samholdet og idylliske forholdene som rådet i disse bomiljøene gjennom 50- 60 og 70-tallet. Så still opp for laget – og for å kåre Moldes beste borettslag, oppfordrer Fornes! ••

Vårens vakreste eventyr:

Femte gang på Seilet

For femte år på rad arrangerer MOBO generalforsamlinger/sameiermøter for borettslag og sameier som boligbyggelaget er forretningsfører for på Seilet.

– I år gjennomføres dette onsdag og torsdag den 18. og 19. mars og torsdag 16. april, sier Randi Brokstad, leder for MOBOs økonomiavdeling. Nærmere 50 lag har meldt seg på. Både store og små lag er med, og hun synes det er veldig gledelig at MOBOs kunder setter pris på konseptet og ønsker å delta år etter år.

MOBO har leid 8 møterom av forskjellig størrelse.

PERFEKT ARENA

– Det blir to bolker med møter hver kveld. Vi starter kl. 17.30. Dette fordi det fra kl. 17.00 er gratis parkering og godt med parkeringsplasser i området rundt Seilet. Siste bolk starter kl. 19.30, sier hun.

Seilet har vist seg som en perfekt arena til å gjennomføre flere generalforsamlinger under samme tak. En romslig foaje er utmerket som en relasjonsbyggende arena, med plass for mingling. Her serveres det kaffe, te og noe godt å bite i. Lokalene innbyr til gode diskusjoner og samtaler på tvers av boligselskap, og flere benytter foajeen til beboermøter før eller etter det ordinære møtet.

FULL SERVICE

Som vanlig stiller MOBO med hele sin fagkompetanse på Seilet. Økonomiavdelingen foretar et grundig forarbeid ut fra hvilke saker som står på agendaen til det enkelte lag. Dette for å sikre at nødvendighet kompetanse er tilgjengelig; eksempelvis økonomisk, juridisk eller teknisk kompetanse.

– Det er viktig for oss at beboere og styret får den støtte og service som de ønsker gjennom vårt tverrfaglige team, sier Brokstad.

I foajeen vil Canal Digital også i år være tilstede. MOBOs erfaring er at svært mange har spørsmål om de tjenester Canal Digital kan tilby og blir samtidig oppdatert om siste nytt på teknologifronten. Også MOBOs Servicesentral stiller opp. De tilbyr i dag renhold- og vaktmestertjenester og setter pris på å slå av en prat.

POSITIVE

– Hvordan er tilbakemeldingene på tidligere års generalforsamlinger?

▲ Økonomiavdelingens ansatte (Roger Hagbø var ikke til stede da bildet ble tatt) gleder seg til årets generalforsamlinger på Scandic Seilet. MOBO stiller med hele sin stab under møtene.

– De har vært veldig positive. Vi har fokus på god service og ønsker å være en viktig rådgiver under selve møtet. I tillegg kan vi tilby tjenester som møteledelse og skriving av protokoll. Det er også artig å få høre at flere andre boligbyggelag rundt i Norge har kopiert vår modell og vi får stadig henvendelser vedrørende vårt populære konsept.

– Vi er også forretningsfører for flere boligselskap utenom Molde kommune; deriblant Haram, Aukra, Ålesund, Sykkylven, Vestnes, Fræna, Eide, Nesset, Skodje og Midsund. Disse har naturligvis ikke anledning til å delta på Seilet, men får selvfølgelig samme støtte og service igjennom vår deltakelse på deres generalforsamlinger, forteller Brokstad.

GLEDER SEG

– Vi i økonomiavdelingen gleder oss veldig til disse dagene på våren. Her får vi en utmerket anledning til å bli bedre kjent med både styre og beboere og får viktige tilbakemeldinger og innspill på våre tjenester. Vi som jobber tett mot boligselskapene gjen-

nom året får svært mye ut av disse møtene, sier Randi Brokstad.

– Vi har fra januar og frem til generalforsamlingene en svært hektisk periode med å ferdigstille ligningsoppgaver og årsoppgjør innenfor stramme tidsfrister. Det er da gledelig å kunne avslutte denne hektiske perioden med hyggelige samlinger sammen med våre kunder, legger hun til. Ikke tvil om at dette er vårens vakreste eventyr for økonomiavdelingen! ••

Økonomiavdelingen vil også i år arrangere kurs for styremedlemmer i borettslag og boligsameier. Dato for kurset er satt til 28. mai 2015 fra kl. 18.00 på Scandic Seilet. Kurset er spesielt tilrettelagt for nye styremedlemmer, men passer også for de som ønsker oppfrisking rundt temaet styrets arbeid.

▲ Det nærmer seg salgsstart for det nye prosjektet til MOBO, Solbakken 37 med 17 boliger.

Salgsstart for Solbakken 37

I månedsskiftet februar/mars blir det salgsstart for det nye, flotte og spennende prosjektet i Solbakken 37.

✍ OVE RØDAL

Alle formelle sider av byggesaken er nå løst, det har vært møter med totalentreprenør og bank - og i disse dager arbeides det med å få ferdig salgsprospektet før salget igangsettes.

– Vi vet ennå ikke når det blir byggestart, det avhenger av hvor raskt leilighetene selges. Hvor mange som må selges før byggestart er ikke helt klart. Men hvis det går som vi håper, vil grunnarbeidet kunne igangsettes til sommeren. De er ca. to års byggetid og innflytting blir da tidlig på høsten 2017, sier teknisk sjef i MOBO, Kenneth Malmedal.

MOBO har opplevd godt salg på sine sentrumsnære prosjekter de siste årene, og

det har også vært stor interesse for prosjektet i Solbakken. Borettslaget blir ifølge Evy Strømme i Garanti, Evy Strømme liggende flott til, med etablert bebyggelse av eneboliger og blokkbebyggelse og god infrastruktur rundt tomten.

– Vi regner med at det er mange som flytter fra eneboliger i nærområdet og kjøper seg leilighet i det nye borettslaget, sier hun.

Totalentreprenør for prosjektet er Fræna Byggservice. Tomten er på 1,6 mål, bratt og passer derfor ypperlig til en terrassert løsning, da det gir god arealutnyttelse. De 17 leilighetene varierer fra 73 kvm. til 132 kvm. ••

Rehabilitering

Rehabiliteringsprosjektene i Granlia 3 Borettslag (tak) og Berg Borettslag (inn-glassing) er nå fullført. I løpet av mai/juni vil også rehabiliteringen av Granlia 1 (kledning, isolasjon, vinduer) vært avsluttet

Teknisk sjef Kenneth Malmedal sier at det er flere rehabiliteringsprosjekter under planlegging, blant annet i Kråkvika. Men den formelle avgjørelsen om igangsetting av prosjektene blir ikke tatt før general-forsamlingene i vår er unnagjort i de aktuelle borettslag.

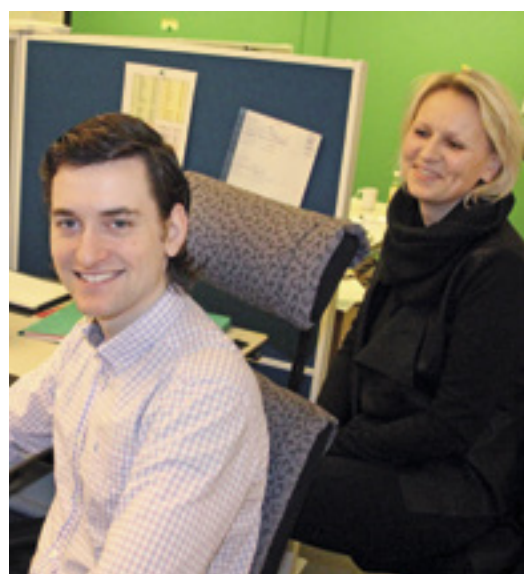
Moderat prisøkning i fjor

For et år siden skrev hovedstadspresen om boligkrakk, pessimisme og stor prisnedgang i boligmarkedet. I Molde og omegn var virkeligheten en annen. Nå melder Oslo-presen om ville tilstander og sterk prisoppgang i hovedstaden.

✍ OVE RØDAL

▲ Fornøyde meglere i Garanti: Fra venstre Evy Strømme, Elin Larsen Blø, Jan Egil Fornes og Kjell Stian Julnes.

▲ Mye å gjøre for Trond Nedal og Eva Vaagen i Garanti.

– Boligmarkedet i vårt område preges av helt andre tendenser enn i Oslo. Det er nøktern optimisme, god sysselsetting og lavt rentenivå, og et positivt og stabilt boligmarked, sier avdelingsleder Evy Strømme i MOBO.

FOLK TRIVES

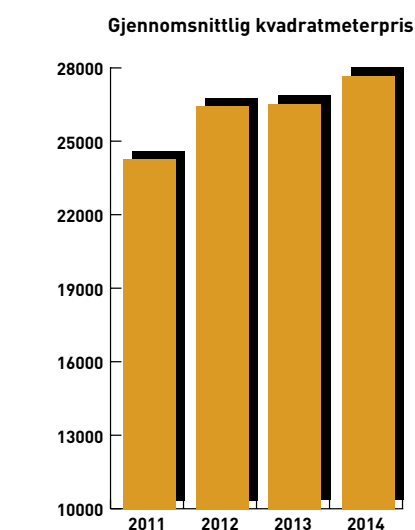
Hun opplyser at det i fjor var 197 omsatte leiligheter i MOBOs tilknyttede borettslag, fordelt på kommunene Molde, Fræna, Aukra, Eide, Vestnes, Sykkylven og Ålesund, de fleste i Molde.

– Trenden er at folk blir boende lenger i sin borettslagsleilighet og at antall solgte boliger over tid går nedover. Det er ikke som før en gjennomgangsbolig, sier Strømme.

4,3 PROSENT

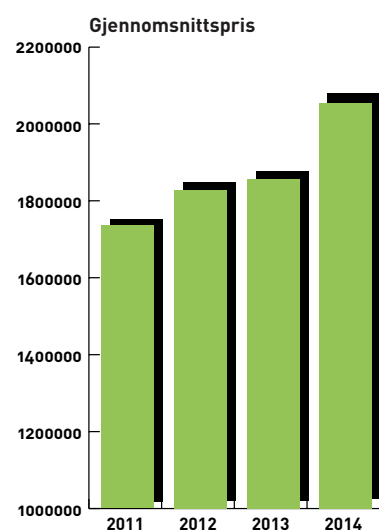
Gjennomsnittsprisen på solgte boliger økte med 9 prosent i fjor, mens kvadratmeterprisen steg med 4,3 prosent som er nokså nær landsgjennomsnittet på 4,8 prosent.

Ca. hver sjette borettslagsleilighet ble kjøpt på forkjøpsrett i fjor, mens det for noen år

siden ble benyttet forkjøpsrett på hver fjerde bolig.

– Starten på 2015 har vært god, og månedene framover regnes som meget travle.

På finn.no var det 65 bruktboliger til salgs i Molde i starten av februar, 92 nye boliger. Av de siste stod Eikrem for halvparten, opplyser Strømme. ••

▲ Saksbehandler i NAV, Gro Hoemsnes.

Flere unge sliter i boligmarkedet

En del førstegangskjøpere sliter i boligmarkedet. Årsaken til det er kravet om 15 prosent egenkapital. For en bolig til 2 mill. betyr det at kjøperen må stille med 300.000 kroner i egenkapital.

✍️ OVE RØDAL

I tillegg har endringer i Startlån-ordningen gjort det verre for de yngste å få topplån. Lånet er nå direkte rettet mot de svakeste i samfunnet: de som er langvarig økonomisk vanskeligstilt, syke eller uføre.

Molde kommune har søkt om 75 mill. kroner i Startlån-ramme for 2015. I fjor var summen ca. 50 mill. og en del av dette ble ikke brukt. Årsaken er at en del søkere ikke lenger fyller kriteriene for å få Startlån, opplyser førstekonsulent Gro Hoemsnes i NAV Molde, som administrerer ordningen for kommunen.

– Endringene har gjort det nesten umulig for unge søkere og unge par å få tilsagn hvis de ikke har tilleggsopplysninger om sykdom eller funksjonshemming, men kun søker topplån, sier Hoemsnes. Forskriften ble iverksatt 1. juni etter vedtak av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og innebærer at mange av de som får ja i dag ofte er nærmere 30 år og økonomisk vanskeligstilt av ulike årsaker, mens flere av de unge må ha foreldre som kausjonerer.

– På mange måter er en del av de yngste nå skviset ut av ordningen med Startlån, sier hun og nevner at en rekke søknader er returnert med negativt svar. Husbanken følger nøye opp at hver innvilget søknad fra NAVs saksbehandlere er i samsvar med de nye forskriftene.

– Mange unge som før fikk Start-lån til toppfinansiering av ny bolig får ikke dette med de nye reglene, forteller Hoemsnes. Hun legger til at Molde kommune ikke har fått signaler om at den nye ordningen vil bli justert.

Mange unge blir avhengig av foreldre som kausjonister, å bo lenger hjemme eller skaffe seg leiebolig. Og både i det kommunale og private markedet i Molde er leieprisene relativt høye på grunn av for få boliger.

Hun anbefaler ungdom å snakke med banken om de kan låne til bolig der og legge det ved skriftlig Startlån-søknad. Dette kalles Finansieringsbevis. Også ved avslag fra banken skal det legges fram skriftlig. Søknadsskjema for Startlån ligger på www.husbanken.no og der får man opplysninger om hva som må fylles ut og hva som må legges ved av dokumentasjon, blant annet legitimasjon, inntekt, gjeld, bidrag, utgifter til barnehage og SFO, legeattest om kroniske sykdommer, funksjonshemminger eller uførhet. ••

**Neste utgivelse
kommer i juni!**

**Mer informasjon
eller bestille annonse?**

MRmedia

Møre og Romsdal Media

Tlf: 71 21 05 60

Fax: 71 21 06 82

E-post: post@mrmedia.no

Styreleder i 25 år

Marit Nautnes på Gossen tilhører en gruppe mennesker som det blir stadig færre av, en trofast medarbeider hos Vard i nærmere 37 år, i sin tid kjent som Aukra Bruk, og med snart 25 års fartstid som styreleder for Falkhytten Borettslag.

✍ OVE RØDAL

Da Bomagasinet besøkte Marit hadde hun nettopp kommet tilbake fra en fantastisk tur til Vietnam i januar, der hun var i bryllup i Vung Tau og fikk oppleve Ho Chi Minh-byen og hydrofoil på Saigonelva, god og billig mat og et gjestfritt folk. Vard har verft i Vung Tau. Brudgommen fra Gossen bor i Vietnam der han fant sin kone. Marit kan godt tenke seg en tur til Asia igjen, kanskje det da blir Thailand. Men nå er hun i fullt arbeid hos Vard Aukra igjen og forbereder samtidig borettslagets ge-

neralforsamling. Styremøtene holdes i hennes egen leilighet.

MED FRA STARTEN

– Jeg har vært styreleder siden laget var nytt. Har flere ganger tenkt at andre kunne tatt over lederjobben, men ingen har meldt sin interesse. Vi har generalforsamling på Aukra Hotell 10. mars, og siden jeg ikke står på valg blir det i alle fall enda ett år til som leder, sier den blide 56-åringen. En tidligere arbeidskollega,

styrets sekretær Inger Johanne Hjertvik, flyttet også inn i borettslaget da det var nytt. Bussveteran Harry Oterhals er styremedlem, og i tillegg møter Aukra kommunes representant som 1. vara.

– Husker at det var liten interesse for leilighetene på Falkhytten i starten, fordi alle var vant til egne hus den gangen. Leiligheter var ikke vanlig her ute den gang, sier Marit.

– Aukra Bruk hadde hatt noen overgangsleiligheter tidligere for ansatte som bodde

◀ Marit Nautnes kikker gjerne i gamle protokoller i sin koselige stue. Protokollene viser at hun ble styreleder i Falkhytten Borettslag i 1990 og har vært det siden.

Marit Nautnes har ledet Falkhytten Borettslag i nesten 25 år. Her ute på sin trivelige veranda, med de andre boligene i borettslaget i bakgrunnen.

dager i nærområdet.

– Det eneste jeg savner er å være nærmere sjøen, slik jeg hadde det før jeg flyttet hit, sier hun.

200.000 KRONER

Marit mener å huske at det var Evy Strømme i MOBO, leder for interimsstyret, som oppfordret andelseierne til å ta på seg lederjobben under den første generalforsamlingen 16. oktober 1990. Responsen var dårlig, ifølge Strømme, men så tok Marit Nautnes ansvaret og sa ja til oppgaven.

– De første flyttet inn i borettslaget i april 1989, mens jeg har bodd her siden november samme år. Fikk akkurat den leiligheten jeg ville ha. Som enslig var det nok med en toroms leilighet med et soverom og et fint bad. Innskuddet var på 200.000 kroner.

Hun har pusset opp mye i leiligheten i løpet av de 25 årene, og har også hatt planer om å utvide leiligheten med et rom til, men foreløpig har det ikke blitt realisert. Mye er endret prissmessig siden den gang. Når leiligheter her en sjelden gang er til salgs, ofte med mange års mellomrom, går de for over en million kroner. Toromsboligene er på 63 kvm, treromsboligene på 75 og 77 kvm.

– I tillegg fikk jeg et etableringslån på 100.000 til å kjøpe inn utstyr da leiligheten var ny. Dette var i en periode hvor Husbank-renta var oppe i 11-12 prosent og et banklån opp 17-18 prosent, så det var merkbart for en med kun en inntekt, minnes Marit. Noe å tenke på i dag når folk betaler kun 2-3 prosent rente!

AKTIV DAME

Marit Nautnes begynte i Aukra Bruk i 1979. Hun hadde da jobbet i Molde en periode.

– Jeg bodde hjemme i Varhaugvika hos mor og far i en periode før jeg kjøpte leiligheten i Falkhytten Borettslag. At det ble kommunens hjørnesteinbedrift, som i dag har 130 ansatte var ikke tilfeldig. Hennes far jobbet der, også en bror, og stabilitet har preget arbeidsstokken.

Noen har 55 års fartstid i bedriften. Det vitner om trivsel!

– Jeg tenker gjerne tilbake til gamlesjef Paul Obert Huses tid. Det var en tid hvor alle kjente hverandre. Da Paul Obert ble pensjonist var vi sammen i styret i idrettslaget. Litt av et radarpar, sier Marit med en smittende latter. Hun gjorde også annet frivillig lagsarbeid, og er nå kasserer i fagforeningen Negotia i Nordmøre og Romsdal. Foreningen har medlemmer både hos Vard Aukra og MOBO.

Marit jobber fortsatt som sekretær på skipsverftet, og i hennes arbeidstid har verftet har hatt sju eierskifter.

– En kort periode i 2005 jobbet jeg også for Aker Stord på Nyhamna, da de trengte en sekretær et par måneder. Det var den gang mindre arbeid på verftet. Men jeg ble i sju måneder, og det var en spennende tid. Jobbet fire dager på Nyhamna, en dag på verftet, sier Marit, som gjennom årene har steget i gradene og blitt en meget erfaren og avholdt medarbeider. Hun er nå innkjøpssekretær hos Vard Aukra, eller Purchasing Secretary som det står på visittkortet hennes, og har blant annet ansvaret for alt opplegg når nye båter skal leveres/døpes. Etter travle år er det nå litt roligere på verftet. Siste jobb er ferdig i september. Men hun er optimist og vet av erfaring at aktiviteten tar seg opp igjen.

BEVAR-AVTALE

Falkhytten Borettslag er med i sameiet MOBO Servicesentral, og beboerne har til nå utført malingsarbeid selv. Mange er imidlertid blitt godt oppe i årene, og mer tjenester må derfor leies inn. En lokal entreprenør tar seg av snøbrøyting og strøing, mens lokal ungdom leies inn sommerstid for å slå plener.

– Vi har også inngått BEVAR-avtale med MOBO, en tiårsplan som oppdateres hvert år. Laget er 25 år, er i veldig bra stand ennå, men det er greit å planlegge hva som må gjøres framover av vedlikehold og rehabilitering av fellesarealer og bygningsmasser, sier en av Norges mest erfarne styreledere i borettslag! ••

her noen år. Men Falkhytten var det første borettslaget i kommunen. Senere kom det utleieboliger i samarbeid mellom MOBO og kommunen gjennom Aukra Boligselskap og fire omsorgsboliger i samme område.

TRIVSEL

– Den litt labre interessen i starten førte til at kommunen kjøpte to andeler i borettslaget og disponerer fortsatt to av ni leiligheter. De fleste som bor her er eldre enslige eller par, bare to barnefamilier bor i laget. Men folk trives, og det er sjelden det er leiligheter til salgs. Folk blir boende her, sier Marit Nautnes. Som selv ikke har planer om å skaffe seg noen annen adresse. Hun hadde mulighet til kjøpe seg en hus tilhørende familien på 80-tallet, og angret på at hun ikke slo til, da prisen for huset var kun 450.000 kroner. Men dette tenker hun ikke på lenger, 56-åringen trives på Falkhytten, med nærhet til arbeidsplassen og stille, rolige

KLAPPET & KLART

Dale Bruk Vestnes

Dale Bruk Elnesvågen/Eide

Malo Sagbruk

Ring Thomas
994 19 892

RING HRNS
91802223

RING MAGNE
40433134

For deg som ikke vil, kan eller har tid,
har XL-BYGG håndverkere som tar
hele jobben for deg.

DALE BRUK

Elnesvågen
Tlf. 71 26 63 00
Man-fre 7³⁰-16³⁰
tors 7³⁰-18, lør 10-14

Eide
Tlf. 71 29 97 70
Man-fre 8-16³⁰
tors 8-18, lørd 10-14

Vestnes
Tlf. 71 18 88 20
Man-fre 7-16³⁰
lør 10-14

MALO SAGBRUK

Jupitervn. 3, Bergmo, Molde
Tlf. 71 25 08 00, fax 71 25 08 01
Man-fre 7³⁰-17, tors 7³⁰-18, lør 10-14

Maling selges hos Dale Bruk avd. Elnesvågen og Eide og hos Malo Sagbruk.

xl-bygg.no